

RIKSDAGENS SVAR 368/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till räddningslag och lag om ändring av 23 § i sjöräddningslagen

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till räddningslag och lag om ändring av 23 § i sjöräddningslagen (RP 257/2010 rd). Riksdagsledamot Oiva Kaltio-kumpu m.fl. har väckt en lagmotion med förslag till lag om ändring av 78 § i räddningslagen (LM 136/2008 rd).

Beredning i utskott

Förvaltningsutskottet har i ärendena lämnat ett gemensamt betänkande (FvUB 41/2010 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Räddningslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Syfte

Syftet med denna lag är att förbättra människornas säkerhet och minska antalet olyckor. Lagens syfte är också att när en olycka är överhängande eller har inträffat ska människor räddas, viktiga funktioner tryggas och följderna av olyckan begränsas effektivt.

2 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om människors, företags och andra sammanslutningars och juridiska personers skyldighet att

- 1) förebygga eldsvådor och andra olyckor,
- 2) förbereda sig på olyckor och på insatser när en olycka är överhängande eller inträffar,
- 3) begränsa följderna av olyckor,
- 4) bygga och underhålla skyddsrum,
- 5) delta i uppgifter som hör till räddningsverksamheten och i befolkningsskyddsutbildning.

I denna lag föreskrivs dessutom om räddningsväsendets myndigheters

- 1) uppgift att handleda, råda, upplysa och övervaka de aktörer som avses i 1 mom. när de fullgör sina skyldigheter enligt momentet,
- 2) brådskande uppgifter som syftar till att rädda och skydda människor, egendom och miljö när en olycka är överhängande eller inträffar samt att begränsa de skador som olyckan orsakar och lindra följderna av olyckan (*räddningsverksamhet*),
- 3) organisation, förvaltning och behörighet.

Räddningsväsendets myndigheter sköter inom sitt ansvarsområde de befolkningsskydds-uppgifter som anges i Genèvekonventionerna angående förbättrande av sårades och sjukas behandling vid stridskrafterna i fält, förbättrande av behandlingen av sårade, sjuka och skeppsbrutna tillhörande stridskrafterna till sjöss, krigsfångars behandling samt skydd för civilpersoner under krigstid (FördrS 8/1955), nedan *Genèvekonventionerna*, och i tilläggsprotokollen till Genèvekonventionerna rörande skydd för offren i internationella väpnade konflikter och skydd för offren i icke-internationella väpnade konflikter (FördrS 82/1980).

I denna lag föreskrivs också om samarbete när de uppgifter som nämns i 2 och 3 mom. utförs och förbereds.

Dessutom kan räddningsväsendets myndigheter ha uppgifter enligt någon annan lag.

Verksamheten enligt denna lag ska planeras och ordnas så att den är möjlig även under undantagsförhållanden enligt beredskapslagen (1080/1991). Bestämmelser om särskilda befogenheter för räddningsväsendet under sådana förhållanden finns i beredskapslagen.

2 kap.

Allmänna skyldigheter

3 §

Allmän handlingsskyldighet.

Var och en som märker eller får veta att en eldsvåda har brutit ut eller att någon annan olycka har inträffat eller är överhängande och som inte genast kan släcka branden eller avvärja faran är skyldig att utan dröjsmål underrätta dem som är i fara, göra nödanmälan och efter förmåga vidta räddningsåtgärder.

4 §

Aktsamhetsplikt

Var och en ska vara aktsam så att brandrisk eller risk för någon annan olycka samt skada undviks.

Var och en ska efter förmåga och inom ramen för sin bestämmanderätt se till att bestämmelserna och föreskrifter om förebyggande av eldsvåda och andra olyckor och om trygghet av människors säkerhet iakttas.

5 §

Försiktighet vid hantering av eld

Eld och lättantändliga, explosiva eller annars farliga ämnen ska hanteras varsamt och med iakttagande av tillräcklig försiktighet.

Vid heta arbeten eller när en reparation eller ett annat arbete medför avsevärd ökning av brandrisk eller risk för någon annan olycka ska tillräckliga försiktighetsåtgärder vidtas.

6 §

Att göra upp öppen eld

Lägereld eller annan öppen eld får inte göras upp, om förhållandena på grund av torka eller vind eller av någon annan orsak är sådana att risken för skogsbrand, gräsbrand eller annan eldsvåda är uppenbar.

På annans mark får öppen eld inte göras upp utan markägarens lov.

Den lokala räddningsmyndigheten kan av grundad anledning förbjuda öppen eld inom räddningsväsendets område eller inom en del av det för viss tid. Tillräcklig information ska ges om beslutet.

7 §

Hygges- och halmbränning

Utan hinder av 6 § får hygges- och halmbränning utföras även under torka med iakttagande

av särskild försiktighet, om inte något annat följer av 6 § 3 mom.

Hyggesbränning på skogsmark ska alltid utföras under tillsyn av en yrkesman inom skogsbranschen som är förtrogen med hyggesbränning i praktiken.

8 §

Anmälningsskyldighet

Den som utför hygges- eller halmbränning ska underrätta räddningsverket på förhand. Anmälningsskyldigheten gäller även annan användning av eld där rökutvecklingen är avsevärd.

3 kap.

Skyldigheter för verksamhetsidkare samt byggnaders ägare och innehavare

9 §

Byggnaders brand- och utrymningssäkerhet

Ägaren och innehavaren av en byggnad samt en verksamhetsidkare ska för egen del se till att byggnaden eller konstruktionen och dess omgivning hålls i sådant skick att

1) risken för att en eldsvåda uppstår, avsiktligt anläggs och sprider sig är liten,

2) personer som befinner sig i byggnaden vid en eldsvåda eller någon annan plötslig fara kan lämna byggnaden eller räddas på något annat sätt,

3) räddningsverksamhet är möjlig när en eldsvåda eller någon annan olycka inträffar,

4) räddningspersonalens säkerhet har beaktats.

Lättantändligt material eller andra lättantändliga föremål får inte förvaras på vindar, i källare eller under eller i omedelbar närhet av byggnader, om det innebär risk för att eldsvåda uppstår eller sprids eller om det försvårar släckningsarbetet.

10 §

Byggnaders utgångar

Ägaren och innehavaren av en byggnad samt en verksamhetsidkare ska för egen del se till att utgångarna och vägen till dem är framkomliga och fria från hinder och även i övrigt i sådant skick att de kan användas säkert och effektivt.

Vid utgångarna och i gångar på vindar, i källare eller i lagerutrymmen får inga föremål förvaras.

Utgångarna och vägen till dem ska vid behov märkas och vara belysta på lämpligt sätt. Närmare bestämmelser om märkning och belysning får utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

11 §

Fastigheters räddningsvägar

Ägaren och innehavaren av en fastighet samt en verksamhetsidkare ska för egen del se till att körvägar eller andra förbindelser avsedda för utryckningsfordon (*räddningsvägar*) är farbara och fria från hinder och att de är märkta på lämpligt sätt.

Fordon får inte parkeras eller andra hinder placeras på räddningsvägar.

Närmare bestämmelser om märkning av räddningsvägar utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

12 §

Underhåll av anordningar

Följande i denna lag eller andra författningar eller av myndigheterna föreskrivna utrustningar och anordningar ska vara funktionsdugliga samt underhållas och inspekteras på behörigt sätt:

1) släcknings-, räddnings- och bekämpningsmateriel,

2) anordningar som underlättar släcknings- och räddningsarbetet,

3) branddetektorer, larmanordningar och övriga anordningar som varnar om överhängande fara,

4) skyltar och belysning som anger utrymningsvägar,

5) skyddsrummens utrustning och anordningar.

För de förpliktelser som avses i 1 mom. svarar ägaren och innehavaren av en byggnad samt en verksamhetsidkare för egen del i fråga om allmänna utrymmen och sådana arrangemang som tjänar hela byggnaden samt innehavaren av en lägenhet i fråga om utrymmen i hans eller hennes besittning.

Genom förordning av inrikesministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om

1) tekniska detaljer och metoder för att anordningar ska hållas i funktionsdugligt skick och om underhållsprogram,

2) anordningar som ska genomgå ibruktagningsbesiktning eller periodisk besiktning eller som ska underhållas regelbundet,

3) tidpunkten för och intervallerna mellan serviceåtgärderna och besiktningarna,

4) registrering av åtgärderna.

13 §

Sotning och underhåll av ventilation

Ägaren och innehavaren av en byggnad samt en verksamhetsidkare ska i fråga om allmänna utrymmen och sådana arrangemang som tjänar hela byggnaden samt innehavaren av en lägenhet i fråga om utrymmen i hans eller hennes besittning se till att

1) eldstäder och röckanaler har sotats i enlighet med 59 §,

2) ventilationskanaler och ventilationsanordningar har underhållits och rengjorts så att de inte medför risk för eldsvåda,

3) stegar, delar av tillträdesvägar på tak och säkerhetsutrustning på tak hålls i sådant skick att sotningsarbetet kan utföras säkert.

Genom förordning av inrikesministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om

1) eldstäder och röckanaler som ska sotas regelbundet och om tidpunkten för och intervallerna mellan sotningarna,

2) ventilationskanaler och ventilationsanordningar som av brandsäkerhetsskäl ska rengöras regelbundet, om tidpunkten för och intervallerna mellan rengöringarna och om hur rengöringen ska utföras.

14 §

Egen beredskap

Ägaren och innehavaren av en byggnad samt en verksamhetsidkare är för egen del skyldig att

1) förebygga eldsvådor och uppkomsten av andra farliga situationer,

2) ha beredskap att skydda personer, egendom och miljön i farliga situationer,

3) ha beredskap att släcka eldsvådor och för andra sådana räddningsinsatser som de på egen hand förmår göra,

4) vidta åtgärder för att trygga utrymning vid eldsvådor och andra farliga situationer samt åtgärder för att underlätta räddningsverksamheten.

Det som föreskrivs i 1 mom. gäller också verksamhet som bedrivs någon annanstans än i en byggnad samt offentliga tillställningar.

15 §

Räddningsplan

En räddningsplan för de åtgärder som avses i 14 § ska göras upp för byggnader eller andra objekt som med avseende på utrymningssäkerheten eller räddningsverksamheten är mer krävande än normalt eller där människors säkerhet eller brandsäkerheten, miljön eller kulturegendom kan antas vara utsatt för stor risk eller skadorna till följd av en eventuell olycka kan antas vara allvarliga. Byggnadens eller objektets innehavare ansvarar för att en räddningsplan görs upp. Om flera verksamhetsidkare är verksamma i byggnaden ska byggnadens innehavare göra upp räddningsplanen i samarbete med verksamhetsidkarna. Byggnadens innehavare ska dock alltid göra upp räddningsplanen för byggnaden i samarbete med verksamhetsidkare för vårdinrättningar och service- och stödboende som avses i 18 §.

Räddningsplanen ska innehålla en redogörelse för

1) slutsatserna av bedömningen av faror och risker,

2) säkerhetsarrangemangen i byggnaden och de utrymmen som används i verksamheten,

3) olycksförebyggande anvisningar och förhållningsregler för olyckssituationer och farliga situationer till boende och andra personer,

4) eventuella andra åtgärder i anslutning till objektets egen beredskap.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om de objekt för vilka en räddningsplan ska göras upp. Närmare bestämmelser om räddningsplanens innehåll får utfärdas genom förordning av statsrådet.

16 §

Räddningsplan för offentlig tillställning

För offentliga tillställningar och andra evenemang som kan vara förenade med avsevärd risk för människors säkerhet eller brandsäkerheten på grund av ett stort antal deltagare eller av någon annan särskild orsak ska arrangören göra upp en räddningsplan.

I räddningsplanen för en offentlig tillställning ska farorna och riskerna i anslutning till tillställningen utredas och bedömas. Utifrån dem bestäms säkerhetsarrangemangen under tillställningen och de olycksförebyggande anvisningar och förhållningsregler för olyckssituationer och farliga situationer som ska ges den personal som ansvarar för genomförandet av tillställningen och den publik som deltar i tillställningen.

Räddningsplanen för en offentlig tillställning ska ges in till den lokala räddningsmyndigheten minst 14 dygn innan tillställningen börjar. Den lokala räddningsmyndigheten kan av särskilda skäl godta att räddningsplanen för en offentlig tillställning ges in senare än så. Om den utredning och bedömning av farorna och riskerna i anslutning till tillställningen som avses i 2 mom. eller de säkerhetsarrangemang och anvisningar som bestämts utifrån dem enligt den lokala räddningsmyndighetens bedömning är bristfälliga, kan myndigheten återsända planen för komplet-

tering. Den lokala räddningsmyndigheten ska också vid behov förrätta brandsyn enligt 80 § på objektet och vidta åtgärder enligt 81 och 82 §. Den lokala räddningsmyndigheten ska vid behov underrätta polisen och den hälsovårdsmyndighet som ansvarar för den prehospitaledsjukvården om en plan som den tillställts. Användning av explosiva varor eller brand- och explosionsfarliga kemikalier som specialeffekter ska anmälas på förhand till den lokala räddningsmyndigheten på det sätt som föreskrivs i 81 § i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005).

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om de offentliga tillställningar och evenemang för vilka en räddningsplan för offentlig tillställning ska göras upp. Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om innehållet i räddningsplaner för offentliga tillställningar.

17 §

Brandvarnare

Innehavaren av en lägenhet är skyldig att se till att bostaden förses med ett tillräckligt antal brandvarnare eller andra anordningar som så tidigt som möjligt upptäcker en begynnande eldsvåda och varnar dem som finns i bostaden.

I inkvarteringslokaler samt i vårdinrättningar och service- och stödboende som avses i 18 § har verksamhetsidkaren samma skyldighet som anges i 1 mom.

Genom förordning av inrikesministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om antalet anordningar enligt 1 och 2 mom. och deras placering och funktion.

18 §

Utrymnings säkerhet i vårdinrättningar samt vid service- och stödboende

I sjukhus, ålderdomshem och annan institutionsvård, slutna straffanstalter och andra därmed jämföra objekt (*vårdinrättningar*) och i service- och stödbostäder som ordnats i form av en

boendeenhet och andra därmed jämförbara bostadsbyggnader och lokaler där det bor människor som har sämre funktionsförmåga än normalt (*service- och stödboende*) ska verksamhetsidkaren genom på förhand gjorda utredningar och planer och genom åtgärder som vidtagits på grundval av dem se till att det vid en eldsvåda eller någon annan farlig situation är möjligt för de boende och de personer som vårdas att lämna lokalen tryggt antingen självständigt eller med hjälp.

Med verksamhetsidkare enligt 1 mom. avses kommuner och andra offentligrättsliga samfund som ombesörjer driften av vårdinrättningar och ordnandet av service- och stödboende. Med verksamhetsidkare avses också företag och andra sammanslutningar som med stöd av avtal som ingåtts med en kommun eller något annat offentligrättsligt samfund eller annars svarar för eller ombesörjer att en vårdinrättning drivs eller service- och stödboende ordnas.

19 §

Utredning om utrymningssäkerheten

En verksamhetsidkare som avses i 18 § ska göra en utredning om hur sättet att använda byggnaden eller utrymmena och personernas begränsade, nedsatta eller avvikande funktionsförmåga och andra faktorer som påverkar utrymningssäkerheten beaktas i beredskapen för eldsvådor och andra farliga situationer och i utrymningsarrangemangen (*utredning om utrymningssäkerheten*). En säkerhetsutredning som utarbetats för objektet i samband med bygglovet motsvarar utredningen om utrymningssäkerheten.

Utredningen om utrymningssäkerheten ska göras innan verksamheten inleds och uppdateras åtminstone vart tredje år eller när verksamheten förändras väsentligt.

Utredningen om utrymningssäkerheten och ändringar i den ska lämnas till den lokala räddningsmyndigheten för den bedömning som avses i 20 § 1 mom. Utredningen ska dessutom delges byggnadstillsynsmyndigheten.

Närmare bestämmelser om hur utredningen om utrymningssäkerheten ska utarbetas och upp-

dateras och om utredningens innehåll får utfärdas genom förordning av statsrådet.

20 §

Bedömning av och genomförandeplan för utrymningssäkerheten

Den lokala räddningsmyndigheten ska utifrån utredningen om utrymningssäkerheten bedöma om utrymningssäkerheten uppfyller kraven enligt 18 §.

Innan ett ärende som avses i 1 mom. avgörs kan den lokala räddningsmyndigheten ålägga verksamhetsidkaren att inom utsatt tid komplettera den i 19 § avsedda utredningen om utrymningssäkerheten och att i samarbete med räddningsverket genomföra en utrymningsövning i objektet.

Om utrymningssäkerheten inte uppfyller kraven enligt 18 §, ska verksamhetsidkaren inom den tid som den lokala räddningsmyndigheten utsätter göra upp en plan för hur utrymningssäkerheten ska fås att överensstämma med kraven.

21 §

Föreläggande om utrymningssäkerhet

Om de åtgärder som verksamhetsidkaren planerat i enlighet med 20 § 3 mom. inte räcker för att få utrymningssäkerheten i objektet att överensstämma med kraven, ska den lokala räddningsmyndigheten meddela ett föreläggande att avhjälpa brister enligt 81 §. Myndigheten kan då också ställa särskilda säkerhetskrav enligt 82 §.

22 §

Brandsäkerheten på torvutvinningsområden

På grund av brandrisken ska den som utviner torv särskilt bemöda sig om att förebygga eldsvåda. Torvutvinningen ska avbrytas när brandrisken är uppenbar på grund av vindförhållandena eller av andra orsaker.

4 kap.

Räddningsväsendets organisation och ansvaret för räddningsväsendets uppgifter

23 §

Inrikesministeriets och regionförvaltningsverkets uppgifter

Inrikesministeriet ska leda, styra och utöva tillsyn över räddningsväsendet samt tillgången till och nivån på dess tjänster, svara för räddningsväsendets förberedelser och organisering i hela landet, samordna de olika ministeriernas och ansvarsområdenas verksamhet inom räddningsväsendet och dess utveckling samt sköta även andra uppgifter som i denna lag åläggs inrikesministeriet.

Regionförvaltningsverket ska övervaka räddningsväsendet samt tillgången till och nivån på räddningsväsendets tjänster inom sitt verksamhetsområde. Regionförvaltningsverket ska dessutom stödja inrikesministeriet i de uppgifter som föreskrivs i 1 mom. och sköta även andra uppgifter som i denna lag åläggs regionförvaltningsverket.

Närmare bestämmelser om inrikesministeriets och regionförvaltningsverkets uppgifter inom räddningsväsendet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

24 §

Kommunernas ansvar för räddningsväsendet

Kommunerna ansvarar i samverkan för räddningsväsendet inom räddningsområdena (*det lokala räddningsväsendet*) enligt det som nedan föreskrivs närmare i denna lag.

Statsrådet beslutar om indelningen av landet i räddningsområden och om ändring av den fastställda områdesindelningen. Statsrådet fattar beslut om ändring av områdesindelningen på eget initiativ eller på initiativ som kommunerna inom ett räddningsområde lagt fram med den majoritet som föreskrivs i 79 § 1 mom. i kommunallagen (365/1995). I samband med att områdesindelningen ändras bestämmer statsrådet en tids-

frist för ändring av de gällande avtalen enligt 3 mom. När ett beslut som gäller områdesindelningen och ändring av den fattas ska de kommuner höras som berörs av områdesindelningen eller ändringen.

Räddningsområdets kommuner ska ha ett avtal om ordnande av räddningsväsendet. På godkännande och ändring av avtalet tillämpas det som i 79 § 1 mom. i kommunallagen föreskrivs om ändring av samkommuners grundavtal. På avtalet tillämpas i övrigt det som föreskrivs om samarbete mellan kommuner i kommunallagen.

Om kommunerna i samband med en ändring av områdesindelningen enligt 2 mom. inte kommer överens om ordnande av räddningsväsendet i samverkan på det sätt som avses i 3 mom. inom den tidsfrist som statsrådet bestämt, beslutar statsrådet om kostnadsfördelningen, förvaltningsmodellen, grunderna för ordnandet av tjänster och uppgifter och andra nödvändiga saker för att ordna samverkan enligt 1 mom. och som kommunerna inte har kommit överens om. Statsrådets beslut gäller tills de berörda kommunerna har ett avtal om ordnande av räddningsväsendet.

25 §

Räddningsverk samt avtalsbrandkårer och andra motsvarande sammanslutningar

Det lokala räddningsväsendet ska ha ett räddningsverk för skötseln av uppgifterna inom räddningsväsendet. Det lokala räddningsväsendet kan i räddningsverksamhet enligt 32 § anlita en frivillig brandkår, anstaltsbrandkår, industribrandkår, militärbrandkår (*avtalsbrandkårer*) eller någon annan sammanslutning som är verksam i räddningsbranschen enligt överenskomelse med dem.

26 §

Räddningsmyndigheter

Företrädare för statliga räddningsmyndigheter är inrikesministeriets räddningsöverdirektör

och de tjänstemän vid inrikesministeriet och regionförvaltningsverket som denne förordnat.

Företrädare för det lokala räddningsväsendets räddningsmyndigheter är räddningsverkets högsta tjänsteinnehavare och de tjänsteinnehavare vid räddningsverket som denne förordnat samt det lokala räddningsväsendets behöriga kollegiala organ.

27 §

Det lokala räddningsväsendets och räddningsverkets uppgifter

Det lokala räddningsväsendet ansvarar för räddningsväsendets servicenivå, för att räddningsverkets verksamhet och sötningstjänster ordnas på behörigt sätt och för andra uppgifter som åläggs det i denna lag.

Räddningsverket ska inom sitt område sörja för

- 1) den styrning, upplysning och rådgivning inom räddningsväsendet som syftar till att förebygga eldsvådor och andra olyckor, ha beredskap att avvärja olyckor och ändamålsenlig verksamhet i olyckssituationer och tillbud och när följderna av olyckor begränsas,

- 2) räddningsväsendets tillsynsuppgifter,

- 3) varning av befolkningen vid tillbud och olyckor samt det larmsystem som behövs för detta,

- 4) de uppgifter som hör till räddningsverksamheten.

Utöver det som föreskrivs i 2 mom. har räddningsverket följande uppgifter:

- 1) det kan handha uppgifter i anknytning till den prehospitla akutsjukvården, om det lokala räddningsväsendet och en samkommun för ett sjukvårdsdistrikt i enlighet med 39 § 2 mom. i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) kommit överens om att ordna denna vård i samarbete,

- 2) det ska stödja beredskapsplaneringen i en kommun som hör till räddningsområdet, om detta har överenskommit med kommunen,

- 3) det ska sörja för oljebekämpning och även andra uppgifter som ålagts det lokala räddningsväsendet i någon annan lag.

Närmare bestämmelser om det lokala räddningsväsendets och räddningsverkets uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

28 §

Det lokala räddningsväsendets servicenivå

Räddningsväsendet ska ha en servicenivå som motsvarar de lokala behoven och olycksriskerna. När servicenivån bestäms ska också verksamheten under undantagsförhållanden beaktas.

De uppgifter som åläggs räddningsverket i 27 § 2 mom. ska planeras och fullgöras så att de kan skötas så effektivt och ändamålsenligt som möjligt och så att behövliga åtgärder vid olyckor och tillbud kan vidtas effektivt och utan dröjsmål. När omständigheterna kräver det ska uppgifterna sättas i prioritetsordning.

29 §

Det lokala räddningsväsendets beslut om servicenivån

Det lokala räddningsväsendet beslutar om servicenivån efter att ha hört kommunerna. I beslutet ska det redogöras för vilka faror som finns i området, bedömas vilka risker de medför, fastställas verksamhetsmål och tillgängliga resurser samt servicen och servicenivån. Servicenivåbeslutet ska också innehålla en plan för utvecklande av servicenivån.

Beslutet ska gälla en viss tid.

Beslutet om servicenivån ska lämnas till regionförvaltningsverket. Är beslutet bristfälligt kan regionförvaltningsverket återsända det för komplettering.

Närmare bestämmelser om beslutets innehåll och form får utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

30 §

Släckvatten

Räddningsverket ska göra upp en plan för anskaffning och leverans av släckvatten (*släckvattenplan*) i samarbete med de kommuner som

hör till räddningsområdet, de vattentjänstverk enligt lagen om vattentjänster (119/2001) som bedriver verksamhet inom räddningsområdet och de vattenverk som levererar vatten till dessa. Släckvattenplanen ska göras upp så att anskaffningen och leveransen av släckvatten motsvarar de olycksrisker som fastställts i servicenivåbeslutet enligt 29 §. Släckvattenplanen godkänns av det lokala räddningsväsendet.

Kommunen ska inom sitt område sörja för anskaffningen av släckvatten för räddningsverkets behov på det sätt som anges i släckvattenplanen. Kommunen ska beakta anskaffningen av släckvatten i planen för utvecklande av vattentjänsterna enligt lagen om vattentjänster och när den godkänner vattentjänstverkets verksamhetsområde enligt lagen om vattentjänster. Kommunens ansvar för anskaffningen av släckvatten omfattar dessutom skyldighet att sörja för de släckvattentäkter i naturliga vattenkällor som ska anges i släckvattenplanen. Räddningsområdets kommuner får med avvikelse från det som föreskrivs ovan i detta moment komma överens om att det lokala räddningsväsendet sköter anskaffningen av släckvatten. På godkännande och ändring av avtal tillämpas det som föreskrivs om ändring av samkommuners grundavtal i 79 § 1 mom. i kommunallagen. På avtalet tillämpas i övrigt det som i kommunallagen föreskrivs om samarbete mellan kommuner.

Vattentjänstverk enligt lagen om vattentjänster och vattenverk som levererar vatten till dem ska leverera släckvatten från vattenledningsnätet för räddningsverkets behov på det sätt som anges i släckvattenplanen. Leverans av släckvatten omfattar vattenanskaffning och ledning av vattnet till de brandposter och släckvattenstationer som hör till vattentjänstverkets nätverk. Leveransen av släckvatten omfattar dessutom underhåll och service av brandposter och släckvattenstationer. Grunderna för fördelningen av kostnaderna för leverans av släckvatten överenskomms i släckvattenplanen mellan den kommun som i enlighet med 2 mom. ansvarar för anskaffningen av släckvatten eller det lokala räddningsväsendet och det vattentjänstverk som levererar släckvatten.

31 §

Ansvar för spaning efter skogsbränder och utfärdande av varning för skogsbrand

Regionförvaltningsverket ska ordna effektiv spaning efter skogsbränder på glest bebodda områden, om risken för skogsbrand är uppenbar.

Meteorologiska institutet ska utfärda varning för skogsbrand för områden där den torra markytan och väderleksförhållandena anses medföra uppenbar fara för skogsbrand. Meteorologiska institutet ska se till att information om varningen för skogsbrand sprids i nödvändig omfattning.

5 kap.

Räddningsverksamhet och vissa anslutande uppgifter

32 §

Vad som ska ingå i räddningsverksamheten

Till räddningsverksamheten hör att

- 1) ta emot larm,
- 2) varna befolkningen,
- 3) avvärja överhängande olyckor,
- 4) skydda och rädda offer för olyckor samt människor, miljö och egendom som är i fara,
- 5) släcka eldsvådor och begränsa skador,
- 6) ha hand om ledning, kommunikation, underhåll och andra stödfunktioner i anslutning till de uppgifter som nämns i 1—5 punkten.

Räddningsverket ansvarar för de uppgifter som hör till räddningsverksamheten när en eldsvåda, någon annan olycka eller risk för en eldsvåda eller olycka kräver skyndsamma åtgärder för att skydda eller rädda människors liv eller hälsa, egendom eller miljö och åtgärderna inte kan vidtas på egen hand av den som drabbats av olyckan eller risken för den eller inte ankommer på någon annan myndighet eller organisation.

33 §

Larmanvisningar

Räddningsverket ska i samarbete med de myndigheter som deltar i räddningsverksamheten och som ger handräckning samt Nödcentralsverket göra upp anvisningar om tillkallande av resurser som behövs för räddningsverksamheten. I larmanvisningarna ska också beaktas räddningsverkens samarbete enligt 44 § och bistånd enligt 45 §.

Larmanvisningen ska avfattas så att nödcentralen kan larma de närmaste ändamålsenliga enheterna oberoende av vilket område de är från.

Räddningsverken ska sinsemellan och tillsammans med Nödcentralsverket samordna larmanvisningarna nationellt.

34 §

Ledning av räddningsverksamhet

Om inte något annat har avtalats ska räddningsledaren komma från det räddningsområde där olyckan eller tillbudet har uppstått. Räddningsverksamheten leds av en räddningsmyndighet. Verksamheten kan dock tillfälligt ledas av någon annan som är anställd hos räddningsverket eller av någon som hör till en avtalsbrandkår, till dess att den behöriga räddningsmyndigheten tar över ledningen av verksamheten. Räddningsledaren utför denna uppgift under tjänsteansvar.

Inrikesministeriets räddningsmyndighet har rätt att ge order om räddningsverksamheten och att bestämma något annat om räddningsledaren och dennes område än det som föreskrivs i 1 mom.

Om det är nödvändigt för att klarlägga det ansvar och de befogenheter som olika myndigheter och aktörer har ska räddningsledaren fatta ett uttryckligt beslut om inledande eller avslutande av räddningsverksamhet. Berörda myndigheter och parter ska underrättas om beslutet så snart som möjligt. På begäran ska beslutet bekräftas skriftligt. I 40 § föreskrivs om räddningsleda-

rens beslut att avsluta räddningsverksamhet i anslutning till efterröjning och efterbevakning.

35 §

Ledning vid samverkan

Om myndigheter från flera ansvarsområden deltar i räddningsverksamheten, är räddningsledaren allmän ledare. Den allmänna ledaren ansvarar för uppdateringen av lägesbilden och för samordningen av verksamheten. Enheterna från olika ansvarsområden handlar under egen ledning så att deras åtgärder bildar en helhet som främjar en effektiv bekämpning av följderna av olyckan eller situationen.

Den allmänna ledaren kan till sin hjälp bilda en ledningsgrupp bestående av företrädare för myndigheter, inrättningar och frivilliga enheter som deltar i verksamheten. Ledaren kan också tillkalla experter.

36 §

Räddningsledarens befogenheter

För att släcka en eldsvåda och förhindra att den sprider sig, för att avvärja andra olyckor och begränsa skador och för att undvika fara har den lokala räddningsmyndigheten och inrikesministeriets räddningsmyndighet, om situationen inte annars går att få under kontroll, rätt att

1) beordra människor att söka skydd samt evakuera människor och egendom,

2) vidta sådana nödvändiga åtgärder som kan medföra skada på fast eller lös egendom,

3) bestämma att byggnader, kommunikations- och dataförbindelser och redskap samt materiel, redskap och förnödenheter, livsmedel, bränsle och smörjmedel samt släckningsmedel som behövs för räddningsverksamheten ställs till förfogande,

4) även vidta andra åtgärder som behövs för räddningsverksamheten.

En i 34 § 1 mom. avsedd person som tillfälligt leder räddningsverksamheten kan när situationen så kräver utöva räddningsmyndighetens befogenheter enligt 1 mom. 1 och 2 punkten i

denna paragraf i den utsträckning som är nödvändig för att rädda och skydda människor, egendom och miljön samt för att begränsa de skador som olyckan orsakar och lindra följderna av olyckan.

Ägaren eller innehavaren får inte beordras att överlåta sådan i 1 mom. 3 punkten avsedd egendom som denne samtidigt själv behöver för att avvärja en eldsvåda eller någon annan olycka, om det inte är nödvändigt för att rädda människor. Räddningsverket ska betala full ersättning för egendom som tas i bruk och ersätta skador på egendomen.

37 §

Skyldighet att delta i räddningsverksamhet

Räddningsledaren har rätt att förordna en arbetsför person som befinner sig på en brand- eller olycksplats eller i dess närhet och som inte hindras av ett giltigt skäl att bistå vid räddningsverksamheten, om detta är nödvändigt för att rädda en människa eller avvärja en olycka. I en liknande situation har en räddningsmyndighet, om läget inte annars går att få under kontroll, rätt att förordna arbetsföra personer som uppehåller sig i den kommun där olyckan har inträffat att ofördröjligen infinna sig på brand- eller olycksplatsen och delta i räddningsverksamheten. En person har endast av giltigt skäl rätt att vägra delta.

Vid olyckor och tillbud har räddningsledaren allmän bestämmanderätt också över andra brandkårer än de avtalsbrandkårer som avses i 25 §. En industribrandkår eller annan anstaltsbrandkår får dock anlitas bara om anstaltens säkerhet därigenom inte äventyras.

Ett förordnande enligt 1 mom. kan vara i kraft tills det finns tillräckligt med organiserad hjälp på brand- eller olycksplatsen. Förordnandet kan dock ges för högst ett dygn åt gången och det kan förnyas högst en gång. En person som förordnats att bistå vid räddningsverksamhet har rätt att få ett intyg över deltagandet i räddningsarbetet.

Den som har förordnats att delta i räddningsverksamhet får inte lämna brand- eller olycks-

platsen förrän räddningsledaren har gett lov till det.

38 §

Internationell räddningsverksamhet

Utöver det som har överenskommits mellan stater kan inrikesministeriet på begäran av Europeiska unionen, en annan stat eller en internationell organisation besluta att vid räddningsinsatser lämna bistånd till utlandet, när detta är motiverat för att skydda människor, miljön eller egendom. Inrikesministeriet kan också vid behov vid räddningsinsatser begära internationellt bistånd från Europeiska unionen, en annan stat eller en internationell organisation.

39 §

Funktionsförmågan hos den som deltar i räddningsverksamhet

Personer som hör till räddningsverks och avtalsbrandkårers personal och som deltar i räddningsverksamhet ska upprätthålla de grundläggande färdigheter och den kondition som deras uppgifter förutsätter. Närmare bestämmelser om nivån på de grundläggande färdigheter och den kondition som olika uppgifter inom räddningsverksamheten förutsätter och om ordnande av konditionstester kan utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

40 §

Efterröjning och efterbevakning

När räddningsverkets åtgärder inte längre behövs är den som äger objektet skyldig att svara för efterröjning och efterbevakning efter en eldsvåda. Tidpunkten avgörs av räddningsledaren. Räddningsledaren ska fatta beslut enligt 34 § 3 mom. om avslutande av räddningsverksamheten och underrätta den som äger objektet om det. På begäran ska beslutet bekräftas skriftligt.

Om ägaren av objektet inte kan nås eller inte ser till att efterröjningen och efterbevakningen blir gjorda, har den lokala räddningsmyndighe-

ten rätt att vidta nödvändiga åtgärder på ägarens bekostnad.

41 §

Brandutredning

Räddningsverket ska utföra brandutredning. Syftet med brandutredningen är att förebygga motsvarande olyckor och begränsa skadorna samt att utveckla räddningsverksamheten och aktionsberedskapen.

Vid brandutredningen bedöms orsaken till eldsvådan och utreds i behövlig omfattning de faktorer som påverkat antändningen och spridningen av branden, de skador som branden orsakat och de faktorer som påverkat skadornas omfattning samt räddningsverksamhetens förlopp. Utredningens omfattning beror särskilt på hur allvarliga följderna av branden är.

Uppgifter om brandutredningen lagras i det åtgärdsregister som avses i 91 §.

Om det finns skäl att misstänka att en eldsvåda eller någon annan olycka har orsakats uppsåtligt eller av oaktsamhet, ska räddningsmyndigheten anmäla saken till polisen. Också förseelser i fråga om brandsäkerheten och människors säkerhet som upptäckts i samband med brandutredningen ska anmälas till polisen.

Polisen ska företa polisundersökning enligt 37 § i polislagen (493/1995) för att reda ut brandorsaken vid sådana eldsvådor som har lett till dödsfall, allvarliga personskador eller betydande egendomsskador.

6 kap.

Samverkan i räddningsväsendets uppgifter

42 §

Samarbete för att förebygga olyckor

I syfte att förebygga olyckor och upprätthålla säkerheten ska räddningsverket samarbeta med andra myndigheter och med sammanslutningar

och invånare i området samt delta i lokalt och regionalt säkerhetsplaneringsarbete.

Om myndigheterna i samband med sin tjänsteförrättning upptäcker eller annars får kännedom om uppenbar brandrisk eller annan risk för olyckor i en byggnad, en bostad eller något annat objekt ska de oberoende av eventuella sekretessbestämmelser underrätta den lokala räddningsmyndigheten om saken. Anmälningsskyldigheten gäller också kommunen, andra offentliga samfund och deras anställda samt verksamhetsidkare enligt 18 § 2 mom. som ombesörjer driften av vårdinrättningar och ordnandet av service- och stödboende och deras anställda.

43 §

Uppföljning av utvecklingen i fråga om olyckor

Räddningsverket ska följa hur olycksriskerna, antalet olyckor och olycksorsakerna utvecklas och utifrån de slutsatser som kan dras för sin del vidta åtgärder för att förebygga olyckor och förbereda sig på dem samt vid behov göra framställningar till andra myndigheter och aktörer.

44 §

Samarbete mellan räddningsverk

Det lokala räddningsväsendet kan avtala om att sköta uppgifter enligt denna lag också inom ett annat räddningsområde.

45 §

Bistånd mellan räddningsverken

Räddningsverket ska vid behov bistå ett annat räddningsverk vid räddningsverksamhet och i samarbete göra upp behövliga samarbetsplaner för räddningsverken om biståndsberedskap och om begäran om och lämnande av bistånd. Räddningsverkens samarbetsplaner ska beaktas när larmanvisningarna enligt 33 § görs upp.

46 §

Samarbete inom räddningsverksamheten

Statliga och kommunala myndigheter, inrättningar och affärsverk är skyldiga att under räddningsverkets ledning delta i planeringen av räddningsverksamheten på det sätt som föreskrivs i 47 § och att vid olyckor och tillbud handla så att räddningsverksamheten kan skötas effektivt.

I det syfte som föreskrivs i 1 mom. ska

1) nödcentralerna ta emot nödmeddelanden och förmedla meddelandena till behöriga enheter samt vara sambandscentral för räddningsväsendet på det sätt som föreskrivs i lagen om nödcentralsverksamhet (692/2010),

2) försvarsmakten delta i räddningsverksamheten genom att ställa materiel, personal och experttjänster som behövs för räddningsverksamheten till förfogande på det sätt som föreskrivs i lagen om försvarsmakten (551/2007),

3) gränsbevakningsväsendet delta i räddningsverksamheten genom att ställa materiel, personer och experttjänster till förfogande på det sätt som föreskrivs i gränsbevakningslagen (578/2005),

4) polisen svara för letandet efter försvunna på land och insjöområden, avspärrande av farliga områden och andra uppgifter som hänför sig till upprätthållande av ordning och säkerhet på olycksplatser,

5) social- och hälsovårdsmyndigheterna och inrättningarna inom förvaltningsområdet ordna prehospital akutsjukvård och svara för psykosocialt stöd samt underhåll och inkvartering av dem som råkat i nöd på grund av en olycka i enlighet med den arbetsfördelning som fastställts i författningarna om dem,

6) myndigheterna med ansvar för ordnandet av miljö- och hälsoskydd och inrättningarna inom förvaltningsområdet utföra uppgifter som gäller hälsoskydd för individen och dennes livsmiljö i enlighet med den arbetsfördelning som fastställts i författningarna om dem,

7) miljömyndigheterna och jord- och skogsbruksmyndigheterna samt inrättningarna inom förvaltningsområdena sörja för bekämpningen av olje- och kemikalieskador, miljöskyddet,

översvämningsskyddet, avvärjningen av översvämningar och dammsäkerheten i enlighet med den arbetsfördelning som fastställts i författningarna om dem,

8) de myndigheter som ansvarar för trafik- och kommunikationsfrågor och inrättningarna inom förvaltningsområdet svara för

a) förmedlingen av nödunderrättelser och andra meddelanden från myndigheterna till befolkningen via de elektroniska massmedierna,

b) röjning av trafikleder,

c) samarbetsfrågorna gällande användningen av trafikleder vid evakuering,

d) anordnande av transporter vid evakuering,

e) anordnande av luftfartens efterspanings- och räddningstjänst,

9) Strålsäkerhetscentralen övervaka säkerheten vid användning av kärnenergi och strålning, säkerhets- och beredskapsarrangemangen och strålningsläget, upprätthålla den beredskap som dess uppgifter förutsätter med tanke på strålningssituationer som avviker från det normala, anmäla, varna för och rapportera om avvikande strålningssituationer, bedöma strålningsincidenters betydelse för säkerheten och ge rekommendationer om skyddsåtgärder,

10) Meteorologiska institutet förse de berörda myndigheterna med sådana väderrapporter, varningar, observationer och prognoser och sådana bedömningar om driftning för havsområdena och av hur radioaktiva och andra farliga ämnen rör sig i atmosfären som behövs inom räddningsverksamheten och planeringen av den,

11) civiltjänstcentralen delta i räddningsverksamheten och befolkningsskyddet enligt vad som särskilt bestäms eller föreskrivs om deltagandet,

12) de ämbetsverk, inrättningar och affärsverk som ansvarar för statens olika verksamhetsområden och de ämbetsverk, inrättningar och affärsverk som ansvarar för kommunens och samkommunens olika verksamhetsområden förbereda sig för och delta i räddningsverksamheten i enlighet med sina uppgiftsområden, sin inbördes uppgiftsfördelning och lagstiftningen om dem.

Närmare bestämmelser om myndigheters, inrättningars och affärsverks samarbete inom räddningsverksamheten får utfärdas genom förordning av statsrådet.

47 §

Planer för räddningsväsendet

Myndigheter, inrättningar och affärsverk som är skyldiga att ge räddningsmyndigheterna handräckning och experthjälp eller vars sakkunskap annars behövs inom räddningsverksamheten och vid beredskap för den är skyldiga att under räddningsverkets ledning och i samverkan göra upp behövliga planer för skötseln av sina uppgifter i samband med räddningsverksamhet och för deltagandet i räddningsverksamheten. Räddningsverket ska lämna utredningar om de resurser som är tillgängliga för räddningsverksamheten.

48 §

Extern räddningsplan för objekt som medför särskild risk

För en eventuell olycka ska räddningsverket göra upp en extern räddningsplan i samarbete med den berörda verksamhetsidkaren för områden där det finns

1) en kärnanläggning som avses i 3 § 1 mom. 5 punkten i kärnenergilagen (990/1987),

2) en produktionsanläggning som avses i 30 § 1 mom. eller 62 § 1 mom. i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005) och för vilken verksamhetsidkaren ska utarbeta en säkerhetsrapport,

3) en deponi för utvinningsavfall som avses i 45 a § 2 mom. i miljöskyddslagen (86/2000),

4) en rangeringsbangård som avses i 32 § i statsrådets förordning om transport av farliga ämnen på järnväg (195/2002), eller

5) ett hamnområde som avses i 8 § i statsrådets förordning om transport och tillfällig förvaring av farliga ämnen på hamnområden (251/2005).

I den externa räddningsplanen anges de åtgärder med vilkas hjälp olyckor och följderna av

dem kan begränsas och hanteras så effektivt som möjligt. När planen görs upp ska räddningsverket höra de invånare som riskerar att utsättas för fara och i tillräcklig grad samarbeta med myndigheterna i berörda och angränsande områden. Räddningsverket och verksamhetsidkaren ska tillsammans se till att informationen om planen ges och ordna övningar för att säkerställa att räddningsplanen fungerar.

Regionförvaltningsverket övervakar genomförandet av den externa räddningsplanen och övningarna. Om en olycka inträffat ska anteckningar göras i det åtgärdsregister som avses i 91 §.

Genom förordning av inrikesministeriet utfärdas närmare bestämmelser om uppgörande och revidering av externa räddningsplaner, planernas innehåll, hörande av invånarna i samband med att planen görs upp, informeringen om planen, övningar enligt planen, tillsyn över genomförandet av planen och övningarna och antecknande av uppgifter om olyckor som inträffat på objekten i fråga i räddningsväsendets åtgärdsregister.

49 §

Skyldighet att ge räddningsmyndigheterna handräckning och experthjälp

Utöver det som föreskrivs i 46 § om samarbete mellan myndigheter inom räddningsverksamheten är statliga och kommunala myndigheter och inrättningar samt skogscentraler som avses i lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral (1474/1995) skyldiga att på begäran ge en räddningsmyndighet handräckning som hör till deras verksamhetsområde eller annars är förenlig med det.

Polisen är dessutom skyldig att ge handräckning som behövs för att förrätta brandsyn och andra tillsynsuppgifter enligt 80 §, för att förhindra risk för olycka enligt 81 § 3 mom. och för att tillgodose rätten till uppgifter enligt 88 §.

Forststyrelsen är skyldig att lämna räddningsmyndigheterna experthjälp när det gäller att bekämpa skogsbränder och att på eget initiativ ha beredskap att i samarbete med räddningsmynd-

digheterna förebygga och bekämpa skogsbränder på statsägd mark som Forststyrelsen har i sin besittning.

Beslut om begäran om handräckning enligt 1 och 2 mom. och om begäran om experthjälp enligt 3 mom. fattas av den behöriga räddningsmyndigheten.

Närmare bestämmelser om handräckning och experthjälp får utfärdas genom förordning av statsrådet.

50 §

Räddningsmyndighetens handräckning till andra myndigheter

Räddningsmyndigheten kan ge handräckning som är förenlig med dess ansvarsområde för utförandet av en uppgift som i lag föreskrivits för en statlig eller kommunal myndighet.

Närmare bestämmelser om handräckning får utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 kap.

Frivilligarbete inom räddningsväsendet

51 §

Frivilligarbete

Frivilliga organisationer och personer kan anlitas för att bistå räddningsväsendet i utbildnings-, rådgivnings- och upplysningsuppgifter och räddningsverksamhet, dock inte i uppgifter som innebär avsevärd utövning av offentlig makt, såsom att utöva myndighetsbefogenheter eller utföra inspektioner eller tillsyn.

Närmare bestämmelser om frivilligas deltagande i de uppgifter som räddningsväsendet har får utfärdas genom förordning av statsrådet.

52 §

Främjande av frivilligarbete

Räddningsväsendets myndigheter ska i mån av möjlighet främja verksamhetsförutsättningarna för frivilliga organisationer som anlitas i räddningsväsendets uppgifter.

53 §

Hälsoundersökningar för dem som hör till avtalsbrandkårer och andra motsvarande sammanslutningar

För rökdykare och andra personer som utför motsvarande tungt arbete ska det, när de hör till i 25 § avsedda avtalsbrandkårer och andra sammanslutningar som ingått avtal, ordnas sådana hälsoundersökningar som motsvarar de undersökningar som föreskrivs i 12 § i lagen om företagshälsovård (1383/2001) och som uppgifterna förutsätter och som är avsedda att förebygga och bekämpa hälsorisker och sanitära olägenheter som följer av arbete som hör till räddningsverksamheten och av arbetsförhållandena samt att skydda och främja personernas säkerhet, arbetsförmåga och hälsa samt andra förebyggande tjänster till den del dessa personer inte har rätt till företagshälsovård enligt lagen om företagshälsovård på grund av anställningsförhållande.

I fråga om ordnande av de tjänster som avses i 1 mom. ska överenskommas i det avtal som avses i 25 §.

54 §

Arbetarskydd för dem som hör till avtalsbrandkårer och för frivillig personal

På arbetarskyddet för personer som hör till en avtalsbrandkår enligt 25 § och som deltar i räddningsverksamhet tillämpas arbetarskyddslagen (738/2002).

På arbetarskyddet för personer som frivilligt deltar i räddningsverksamhet på annat sätt än det som avses i 1 mom. tillämpas 55 § i arbetarskyddslagen.

8 kap.

Utbildning och behörighetsvillkor inom räddningsväsendet

55 §

Statens ansvar för utbildningen

Staten sköter yrkesutbildningen inom räddningsväsendet och övrig utbildning som hör samman med räddningsväsendet i enlighet med lagen om Räddningsinstitutet (607/2006).

Inrikesministeriet kan också godkänna någon annan läroanstalt med ett offentligt samfund som huvudman än Räddningsinstitutet att ge yrkesinriktad grundutbildning inom räddningsbranschen.

På personalens behörighet, den utbildning och undervisning som ges och de examina som kan avläggas vid läroanstalten samt de studerandes rättigheter och skyldigheter tillämpas lagen om Räddningsinstitutet. I den undervisning som ges vid läroanstalten ska Räddningsinstitutets läroplaner iakttas.

Läroanstalten ska tillsätta en rättelse- och disciplinnämnd. På nämnden tillämpas bestämmelserna om Räddningsinstitutets rättelse- och disciplinnämnd. Närmare bestämmelser om nämnden får utfärdas genom förordning av statsrådet.

56 §

Räddningsverkets ansvar för utbildningen

Räddningsverket ska se till att dess personal i bisyssla och personalen hos i 25 § avsedda avtalsbrandkårer och andra sammanslutningar som ingått avtal har tillräcklig utbildning i räddningsverksamhet.

57 §

Behörighetsvillkor för räddningsväsendets personal

Av räddningsverkets manskap, underbefäl och befäl i huvudsyssla som deltar i räddnings-

verksamheten krävs sådan examen inom räddningsbranschen som motsvarar kraven i tjänsten eller uppgiften.

Av personer i bisyssla och de i 25 § avsedda personer som hör till avtalsbrandkårer eller till andra sammanslutningar som ingått avtal krävs tillräcklig utbildning för deltagande i räddningsverksamheten. Läroplanerna för de kurser inom räddningsväsendet som ingår i utbildningskraven fastställs av Räddningsinstitutet.

Närmare bestämmelser om de examina och den utbildning som avses i 1 och 2 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

58 §

Dispens

Inrikesministeriet kan av särskilda skäl bevilja dispens från de behörighetsvillkor för en tjänst eller en uppgift vid räddningsverket som bestäms i denna lag.

9 kap.

Sotningstjänster

59 §

Hur sotning ska ordnas

Det lokala räddningsväsendet beslutar hur sotningstjänsterna ska ordnas i dess område.

Det lokala räddningsväsendet kan i sitt område eller i en del av det

1) producera sotningstjänsterna som räddningsverkets eget arbete,

2) skaffa sotningstjänsterna av en annan tjänstепroducent, eller

3) tillåta att ägaren eller innehavaren av en byggnad ingår avtal om sotning med en tjänstепroducent.

När det lokala räddningsväsendet ordnar sotningstjänsterna på det sätt som avses i 2 mom. 1 eller 2 punkten ska det också bestämma sötningssavgiften.

Den skyldighet att se till att eldstäder och rökkanaler har underhållits och rengjorts som i 13 §

åläggs ägaren och innehavaren av en byggnad och innehavaren av en lägenhet kan fullgöras endast av en serviceproducent som det lokala räddningsväsendet beslutat om i enlighet med 1 mom. Räddningsverket kan dock tillåta att ett enskilt objekt sotas av någon annan än en sotare.

60 §

Sotningen

Vid sotning rengörs eldstäderna och rökkanalerna och tillhörande delar samt kontrolleras eldstädernas och rökkanalernas skick. Sotaren ska utfärda ett intyg till kunden över utförd sotning.

Närmare bestämmelser om vad som ska ingå i sotningen och om intyget över sotningen får utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

61 §

Underrättelse om fel

Konstaterar sotaren sådana fel eller brister i eldstäder och rökkanaler som kan medföra brandrisk, ska sotaren skriftligen underrätta den som representerar sotningsobjektet och räddningsverket om saken. Också när sotaren konstaterar att stegar, delar av tillträdesvägar på tak eller säkerhetsutrustning på tak är i sådant skick att sotningen inte kan utföras säkert, ska han eller hon skriftligt underrätta den som representerar sotningsobjektet och räddningsverket om saken.

62 §

Sotningsförteckning

Den som utövar sotaryrket ska föra förteckning över de objekt som han eller hon har sotat och på begäran avgiftsfritt ge räddningsverket uppgifter ur förteckningen. Uppgifterna ska sparas i tio år efter utförd åtgärd.

63 §

Behörighet för sotare

Av dem som utövar sotaryrket, deras anställda som självständigt utför sotning och sotare i räddningsverkets tjänst krävs yrkesexamen för sotare.

Med avvikelse från 1 mom. är en person som studerar för yrkesexamen för sotare behörig att i tre års tid under utbildningstiden självständigt arbeta som sotare, om han eller hon har avlagt de delar av yrkesexamen för sotare som gäller sotning av eldstäder och rökkanaler och kontroll av fastigheters säkerhet. Den som producerar sotningstjänster ska i tillräcklig grad handleda och övervaka självständig sotning som utförs av en person som studerar för yrkesexamen för sotare.

10 kap.

Befolkningsskyddsberedskap och befolkningsskyddsutbildning

64 §

Räddningsväsendets befolkningsskyddsberedskap

Räddningsväsendets myndigheter ska förbereda sig på att sköta sin verksamhet under undantagsförhållanden med tillräckliga planer och förberedelser genom att utbilda och avsätta personal samt ledning och specialpersonal inom befolkningsskyddet för uppgifter under undantagsförhållanden, genom att se till att lednings-, bevaknings- och larmsystem inrättas och upprätthålls, genom att skapa beredskap för evakuering och genom att ombesörja även andra motsvarande åtgärder.

Utöver bestämmelserna i 1 mom. föreskrivs det om myndigheternas beredskap för undantagsförhållanden i beredskapslagen.

Varje myndighet ska avsätta och utbilda den personal som den behöver för befolkningsskyddsuppgifter under undantagsförhållanden.

Räddningsväsendets myndigheter ombesörjer samordning av verksamheten under och pla-

nerna för undantagsförhållanden i anslutning till räddningsverksamheten.

65 §

Befolkningsskyddsuppgifter i anslutning till anställningsförhållande

Befolkningsskyddsuppgifter som statliga och kommunala myndigheter, inrättningar och af-färsverk samt andra offentliga samfund har ansvar för samt beredskap för sådana uppgifter ingår i tjänsteåliggandena för deras tjänsteinnehavare och befattningshavare och i arbetsuppgifterna för deras anställda i arbetsavtalsförhållande. Detsamma gäller deltagande i utbildning som behövs för dessa uppgifter.

66 §

Skydd enligt Genèvekonventionerna

När anställda som handhar befolknings-skyddsuppgifter utför humanitära uppgifter i väpnade konflikter ska de åtnjuta sådan respekt och sådant skydd som överenskommits i Genèvekonventionerna samt i artikel 61 i tilläggsprotokoll I till Genèvekonventionerna rörande skydd för offren i internationella väpnade konflikter och skydd för offren i icke-internationella väpnade konflikter. Detsamma gäller materiel som används i de uppgifter som anges i artikeln.

När situationen kräver det beslutar inrikesministeriet vilka personer och vilken materiel som berörs av skyddet enligt 1 mom.

67 §

Skyldighet att delta i befolkningsskydds-utbildning

Inrikesministeriet och regionförvaltningsverket kan förordna ledningen och annan specialpersonal inom befolkningsskyddet att högst tio dygn om året delta i befolkningsskyddsutbildning som Räddningsinstitutet ordnar.

68 §

Befrielse från befolkningsskyddsutbildning

På ansökan av den som förordnats att delta i befolkningsskyddsutbildning kan Räddningsinstitutet bevilja uppskov med eller befrielse från utbildningen på grund av kroppsskada eller sjukdom eller av någon annan giltig orsak.

69 §

Hälso- och sjukvård för dem som deltar i befolkningsskyddsutbildning

Den som förordnats att delta i befolknings-skyddsutbildning har under utbildningen rätt till avgiftsfri hälso- och sjukvård och medicin, om personen under utbildningens gång insjuknar i en sjukdom som kräver behandling. En studerande har också rätt till avgiftsfri läkarundersökning vid ankomsten till utbildningen, om han eller hon då uppger sig vara sjuk eller på grund av sitt hälsotillstånd på annat sätt oförmögen att delta i utbildningen och Räddningsinstitutet inte anser sig kunna befria den studerande från utbildningen.

70 §

Ekonomiska förmåner för dem som deltar i befolkningsskyddsutbildning

De som förordnats att delta i befolknings-skyddsutbildning får av Räddningsinstitutet gratis logi och reseersättning enligt bestämmelserna om ersättning för statstjänstemäns resekostnader i statens tjänstekollektivavtal.

Till andra än offentligt anställda som deltar i utbildningen kan vid behov i stället för dagpenning enligt statens tjänstekollektivavtal betalas ersättning och dagpenning motsvarande reservistlönen för värnpliktiga som har inkallats till reservens repetitionsövningar.

11 kap.

Skyddsrum

71 §

Skyldigheten att inrätta skyddsrum i samband med nybygge

Ägaren till ett nybygge ska i byggnaden eller dess närhet inrätta ett skyddsrum som kan bedömas vara tillräckligt stort för dem som bor, stadigvarande arbetar eller annars uppehåller sig i byggnaden. Skyldigheten att inrätta skyddsrum gäller dock inte en tillfällig byggnad som är i användning högst fem år.

Skyddsrum ska inrättas för en byggnad eller byggnadsgrupp på samma tomt eller byggnadsplats, om våningsytan är minst 1 200 kvadratmeter och människor bor, arbetar eller annars uppehåller sig stadigvarande i byggnaden eller byggnadsgruppen. För en industri-, produktions- eller samlingsbyggnad eller lagerlokal ska med avvikelse från det som bestäms ovan i detta moment inrättas skyddsrum, om byggnadens eller byggnadsgruppens våningsyta är minst 1 500 kvadratmeter. Skyddsrum behöver dock inte inrättas om det på tomten eller byggnadsplatsen eller i ett gemensamt skyddsrum från tidigare finns det antal skyddsplatser som anges i denna lag och de förordningar som utfärdas med stöd av den och de uppfyller kraven.

När skyldigheten att inrätta skyddsrum för en nybyggnad bestäms, beaktas inte byggnader som redan finnas på samma tomt eller byggnadsplats och som har ett skyddsrum eller byggnader från vilkas partiella slutsyn det har förflutit mer än fem år innan ansökan om bygglov anhängiggörs.

Den myndighet som beviljar bygglov kan efter att ha hört den lokala räddningsmyndigheten tillåta att ett gemensamt skyddsrum inrättas för två eller flera byggnader, om skyddsrummet inrättas inom fem år från den partiella slutsynen på den första byggnaden.

72 §

Skyldigheten att iståndsätta skyddsrum i samband med ändringar eller reparationer

Om det i en byggnad där det finns ett skyddsrum företas reparationer, ändringar eller en ändring av ändamålet med byggnaden enligt 125 § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) som kan jämföras med uppförande av en byggnad, ska även skyddsrummet iståndsättas så att det i tillämpliga delar uppfyller de krav på tekniska detaljer hos skyddsrum som anges i 74 § eller föreskrivs med stöd av den.

73 §

Undantag från skyldigheten att inrätta skyddsrum

Bestämmelserna i denna lag om skyldigheten att inrätta skyddsrum gäller inte produktionsbyggnader för gårdsbruk eller sådana reparationer och ändringar i en existerande byggnad som kan jämföras med uppförande av en byggnad och förutsätter bygglov och som samtidigt utökar byggnadens våningsyta i källaren eller på vinden.

74 §

Hur skyddsrum ska inrättas

Ett skyddsrum ska ge dem som uppehåller sig där skydd mot verkningar av vapen, mot byggnadsras och mot joniserande strålning och giftiga ämnen. Temperaturen, luftkvaliteten och den hygieniska utrustningsstandarden i skyddsrummet ska vara tillräckliga med hänsyn till lokals användningsändamål. Närmare bestämmelser om skyddsrumms storlek, konstruktion och placering utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om tekniska detaljer hos skyddsrum utfärdas genom förordning av inrikesministeriet.

Bestämmelser om de krav som ställs på anordningar och produkter som används vid inrättande och utrustning av skyddsrum, märkning av anordningarna samt information och anvisning-

ar som ska levereras tillsammans med anordningarna finns i lagen om anordningar inom räddningsväsendet (10/2007).

75 §

Beviljande av lättnader

Regionförvaltningsverket kan efter att ha hört det behöriga räddningsverket och kommunens byggnadstillsynsmyndighet i enskilda fall helt och hållet eller för viss tid bevilja befrielse från den lagstadgade skyldigheten att inrätta skyddsrum, om inrättandet av skyddsrum medför betydligt högre byggnadskostnader än normalt i förhållande till byggnadskostnaderna för den aktuella byggnaden eller om det stöter på stora tekniska svårigheter att inrätta skyddsrummet.

Den myndighet som beviljar bygglov kan efter att ha hört det behöriga räddningsverket medge undantag från de tekniska krav på skyddsrum som föreskrivs genom förordning av inrikesministeriet eller från de krav som genom förordning av statsrådet ställs i fråga om skyddsrum storlek och läge, om det finns grundad anledning till undantag och detta inte väsentligt försämrar möjligheterna att få skydd.

Inrikesministeriet får på ansökan av en kommun bevilja befrielse från skyldigheten att inrätta skyddsrum på ett visst område, om det bedöms att det på området sedan tidigare finns tillräckligt med skyddsplatser eller om befolkningsskyddet har tryggats på något annat sätt.

76 §

Användning av skyddsrum under normala förhållanden och ibruktagningsberedskap

Skyddsrum samt redskap och anordningar som är avsedda för befolkningsskydd ska vara i sådant skick att skyddsrummet kan tas i bruk inom 72 timmar.

77 §

Säkerställande av ledningsförutsättningarna under undantagsförhållanden

Räddningsverket ska ordna ledningslokaler och andra förutsättningar för räddningsverksamheten så att det är möjligt att leda verksamheten även under undantagsförhållanden.

12 kap.

Räddningsväsendets tillsynsuppgifter

78 §

Räddningsverkets tillsynsuppgift

Räddningsverket ska inom sitt område övervaka att bestämmelserna i 2 och 3 kap. iakttas.

För tillsynen ska räddningsverket förrätta brandsyn och vidta andra åtgärder som tillsynsuppgiften förutsätter.

79 §

Tillsynsplan

Räddningsverket ska göra upp en tillsynsplan för fullgörande av tillsynsuppgiften. Tillsynen ska basera sig på riskbedömning, och den ska vara av hög kvalitet, regelbunden och effektiv.

I tillsynsplanen anges de brandsyner som ska förrättas och andra tillsynsåtgärder som ska vidtas samt beskrivs hur genomförandet av tillsynsplanen bedöms.

Tillsynsplanen ska basera sig på det lokala räddningsväsendets servicenivåbeslut. Tillsynsplanen ska ses över årligen och när det finns särskild orsak till översyn. Tillsynsplanen ska delges regionförvaltningsverket.

Närmare bestämmelser om de grunder för riskbedömningen som används vid tillsynen, om brandsynens och andra tillsynsåtgärders innehåll och om bedömningen av hur tillsynsplanen genomförts får utfärdas genom förordning av statsrådet.

80 §

Förrättande av brandsyn och andra tillsynsuppgifter

Den lokala räddningsmyndigheten får förrätta brandsyn och vidta andra åtgärder som tillsynsuppgiften enligt 78 § förutsätter.

Brandsyn får förrättas i byggnader och konstruktioner, i lägenheter och bostäder som hör till dem och i andra objekt. Den som förrättar brandsyn ska ges tillträde till alla utrymmen och objekt som synen gäller. En representant för syneobjektet ska visa upp föreskrivna planer och övriga handlingar samt förevisa hur brandsäkerheten är ordnad.

Ägaren och innehavaren av en fastighet samt en verksamhetsidkare ska på begäran avgiftsfritt tillställa den lokala räddningsmyndigheten räddningsplanen enligt 15 § och eventuella andra handlingar över objektets brand- och utrymnings säkerhet som den lokala räddningsmyndigheten behöver för sin tillsynsuppgift enligt 78 §.

Vid brandsyn ska det föras protokoll som i allt väsentligt specificerar syneobjektet, brandsynens förlopp, inspektörens viktigaste iakttagelser, den utredning som representanten för syneobjektet visar upp och slutsatser med motiveringar. Protokoll ska också föras, om den lokala räddningsmyndigheten annars i samband med tillsynen utfärdar ett föreläggande att avhjälpa brister enligt 81 § eller avbryter verksamhet som medför omedelbar brandrisk eller risk för någon annan olycka. Protokollet ska utan dröjsmål delges parterna.

81 §

Föreläggande att avhjälpa brister och avbrytande av verksamheten

Om den lokala räddningsmyndigheten i samband med att den fullgör sin tillsynsuppgift konstaterar brister i fråga om uppfyllandet av förpliktelser som föreskrivs i denna lag, ska myndigheten bestämma att de ska avhjälpas. Kan en

brist inte avhjälpas genast, ska en frist utsättas.

Om den lokala räddningsmyndigheten i samband med att den fullgör sin tillsynsuppgift enligt denna lag konstaterar brister i fråga om uppfyllandet av förpliktelser som föreskrivs i någon annan lag och bedömer att bristerna medför allvarlig risk för människors säkerhet, kan myndigheten bestämma att bristerna ska avhjälpas. Kan en brist inte avhjälpas genast, ska den lokala räddningsmyndigheten underrätta den behöriga tillsynsmyndigheten om saken.

Om en brist eller ett felaktigt förfarande som konstaterats i samband med en tillsynsuppgift eller annars medför omedelbar brandrisk eller risk för någon annan olycka, får räddningsmyndigheten vid behov genast avbryta verksamheten och bestämma om nödvändiga åtgärder för att förebygga olyckor. Beslutet ska genast iaktas.

82 §

Särskilda säkerhetskrav

Om verksamheten eller förhållandena på en plats medför större risk än normalt för människors säkerhet, brandsäkerheten eller miljön, kan den lokala räddningsmyndigheten om det är nödvändigt ålägga verksamhetsidkaren att till platsen skaffa ändamålsenlig släckningsmateriel och annan utrustning som underlättar räddningsarbetet eller installera en automatisk släckanläggning eller att på platsen vidta andra nödvändiga åtgärder för förebyggande av olyckor och skydd av människor och egendom vid olyckor.

Den lokala räddningsmyndigheten ska höra kommunens byggnadstillsynsmyndighet enligt 124 § i markanvändnings- och bygglagen i samband med beredningen av ett föreläggande enligt 1 mom. om de särskilda säkerhetskraven för ett objekt, om uppfyllandet av säkerhetskraven förutsätter bygglov eller åtgärdsstillstånd.

83 §

Försvarsmaktens platser som ska hemlighållas

Bestämmelserna i 78 § gäller inte platser som försvarsmakten besitter, om dessa ska hemlighållas med hänsyn till rikets säkerhet och försvarsmakten har meddelat den lokala räddningsmyndigheten att den själv sköter tillsynsuppgiften. Försvarsmakten svarar för brandsynen på dessa platser. Närmare bestämmelser om brandsyner får utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

84 §

Inspektion av beredskapen

Räddningsmyndigheterna kan förrätta inspektioner för att förvissa sig om att beredskapen för storolyckor och undantagsförhållanden uppfyller lagens krav. Den som förrättar inspektion har rätt att få tillträde till de utrymmen som ska inspekteras och att få uppgifter om beredskapsplaner och andra beredskapsåtgärder som krävs i denna lag. Inspektioner får dock inte förrättas i utrymmen som används för varaktigt boende eller på platser som avses i 83 §.

85 §

Tillsyn över det lokala räddningsväsendets servicenivå

Regionförvaltningsverket ska utöva tillsyn över att det lokala räddningsväsendet håller en tillräcklig servicenivå. I detta syfte har regionförvaltningsverket oberoende av sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få behövliga uppgifter och utredningar av det lokala räddningsväsendet.

Om servicenivån uppvisar avsevärda brister som inte avhjälpas inom en tid som regionförvaltningsverket bestämmer, kan regionförvaltningsverket i enlighet med 105 § 2 mom. förplikta det lokala räddningsväsendet att se till att servicenivån uppfyller bestämmelserna i denna lag.

13 kap.

Tystnadsplikt, rätt att få uppgifter och personregister

86 §

Tystnadsplikt

Den som hör till räddningsväsendets personal eller deltar i räddningsverksamhet samt en i 107 § avsedd medlem eller sakkunnig i en undersökningskommission får inte på ett för räddningsväsendet obehörigt sätt utnyttja eller olovligen röja omständigheter som han eller hon har fått kännedom om i uppdraget och som enligt lag ska hållas hemliga eller som gäller en enskild persons affärs- eller yrkeshemlighet, ekonomiska ställning, personliga förhållanden eller hälsotillstånd.

Genom lag föreskrivs om röjande av sekretessbelagda uppgifter för en myndighet eller för ett organ som sköter ett offentligt uppdrag. Trots tystnadsplikten får i enskilda fall sådana uppgifter röjas som är nödvändiga för att skydda liv eller hälsa eller avvärja betydande skador på miljö eller egendom.

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt denna paragraf döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen (39/1889), om inte gärningen utgör brott enligt 40 kap. 5 § i strafflagen.

87 §

Skyldighet att lämna statistiska uppgifter

Den lokala räddningsmyndigheten ska avgiftsfritt lämna inrikesministeriet, regionförvaltningsverket och Räddningsinstitutet sådana uppgifter om räddningsväsendets prestationer, resurser, arrangemang och andra beredskapsåtgärder samt uppgifter ur åtgärdsregistret som behövs för statistik. Uppgifterna kan vid behov lämnas ut genom teknisk anslutning och de kan även innehålla sekretessbelagd information.

Närmare bestämmelser om lämnande av statistiska uppgifter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

88 §

Rätt att få uppgifter i samband med brandutredning och undersökning av olyckor

Den lokala räddningsmyndighet som utför brandutredning enligt 41 § och en medlem och sakkunnig i en undersökningskommission som förordnats att undersöka en olycka i enlighet med 107 § har rätt att få tillträde till olycksplatsen och att ta prover samt att oberoende av sekretessbestämmelserna av företrädaren för olycksplatsen och myndigheterna avgiftsfritt få uppgifter och handlingar som är nödvändiga för utredningen eller undersökningen.

89 §

Rätt att få uppgifter för räddningsverksamhet och tillsynsuppgifter

Oberoende av sekretessbestämmelserna har räddningsmyndigheten för att kunna utföra de uppgifter som ålagts den i denna lag rätt att avgiftsfritt få de uppgifter som behövs för att planera och fullgöra räddningsverksamheten och för att sköta de tillsynsuppgifter som ålagts räddningsväsendet. I detta syfte har räddningsmyndigheten rätt att få information om

1) geografiska datamängder som avses i lagen om en infrastruktur för geografisk information (421/2009) och bestämmelser som utfärdats med stöd av den,

2) följande som föreskrivs i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009):

- a) civilstånd enligt 13 § 1 mom. 5 punkten,
- b) uppgifter om barns och föräldrars familjerättsliga ställning enligt 13 § 1 mom. 8 punkten,
- c) medborgarskap enligt 13 § 1 mom. 14 punkten,
- d) av en person uppgett modersmål och konaktspråk enligt 13 § 1 mom. 20 punkten,
- e) av en person lämnad uppgift om yrke enligt 13 § 1 mom. 22 punkten,
- f) fastighetsbeteckning eller någon annan uppgift som specificerar en fastighet eller registerenhet enligt 14 § 1 mom. 1 punkten,

g) byggnadsbeteckning eller någon annan uppgift som specificerar ett byggprojekt eller en byggnad enligt 15 § 1 mom. 1 punkten,

h) koordinater, användningsändamål, året då en byggnad färdigställdes, antal våningar, lägenhetsyta och volym enligt 15 § 1 mom. 3 punkten,

i) övriga uppgifter som beskriver ett byggprojekt och en byggnad, dess konstruktioner och egenskaper enligt 15 § 1 mom. 4 punkten,

j) uppgifter som beskriver en lägenhet eller lokal och dess egenskaper enligt 16 § 1 mom. 2 punkten,

k) uppgifter om besittningsrätten till och användningen av en bostadslägenhet enligt 16 § 1 mom. 3 punkten,

3) tillsynsobjekt ur Säkerhets- och kemikalieverkets register över tillsynsobjekt,

4) Statistikcentralens sysselsättningsstatistik,

5) koordinaterna och uppgiftskoderna för första insatsen, prehospital akutsjukvård och sjuktransportuppdrag från sjukvårdsdistrikten specificerade så att enskilda fysiska personer inte kan identifieras med hjälp av uppgifterna,

6) särskilda riskobjekt med tanke på förebyggandet av olyckor i det syfte som föreskrivs i 42 § 1 mom. av andra myndigheter specificerade så att enskilda fysiska personer inte kan identifieras med hjälp av uppgifterna,

7) anmälningar om anordnandet av offentliga tillställningar enligt 14 § i lagen om sammankomster (530/1999) från polisen,

8) bygglov enligt 125 § och åtgärdstillstånd enligt 126 § samt ansökningar om sådana enligt 131 § i markanvändnings- och bygglagen från kommunens byggnadstillsynsmyndighet på det sätt som överenskommits tillsammans med byggnadstillsynsmyndigheten.

I det syfte som föreskrivs i 1 mom. har räddningsmyndigheten dessutom rätt att avgiftsfritt och oberoende av sekretessbestämmelserna få uppgifter enligt 90 § 3 mom.

Rätten att få de uppgifter som avses ovan i denna paragraf gäller också uppgifter som lämnas genom teknisk anslutning eller annars i elektronisk form.

Bestämmelserna i 1—3 mom. gäller inte platser som avses i 83 § och som ska hemlighållas.

Försvarsmakten ska ändå ge den lokala räddningsmyndigheten och nödcentralen nödvändiga uppgifter om platsen för att ett räddningsuppdrag ska kunna utföras säkert och på lämpligt sätt.

90 §

*Rätt att få information för befolkningsskydds-
uppgifter*

Oberoende av sekretessbestämmelserna och i syfte att hålla personal i beredskap för befolkningsskyddsuppgifter har räddningsmyndigheten rätt att avgiftsfritt få

1) behövliga befolkningsdata av de myndigheter som avses i lagen om registerförvaltning (166/1996),

2) uppgifter av försvarsmakten om huruvida en värnpliktig är befriad från krigstida tjänst,

3) uppgifter av andra myndigheter och sammanslutningar om de personer i deras tjänst som hålls i beredskap, även om deras ålder, utbildning, yrke och arbetsförmåga samt om att de hålls i beredskap av myndigheterna eller sammanslutningarna för att säkerställa deras egen verksamhet under undantagsförhållanden,

4) uppgifter av civiltjänstmyndigheterna om huruvida en civiltjänstgörare är befriad från tjänstgöring under mobilisering samt uppgifter om specialutbildning som personer som fullgjort civiltjänst har fått under tjänstgöringen.

För befolkningsskyddet har en räddningsmyndighet trots sekretessbestämmelserna rätt att ur myndigheternas register avgiftsfritt få uppgifter om byggnader, fastigheter och lokaler, deras ägare, innehavare och användningsändamål, specificerade och grupperade på det sätt som behövs för befolkningsskyddet och anknytande förberedelser.

Räddningsmyndigheterna och kommunikationsministeriet har trots sekretessbestämmelserna rätt att för evakuering och annat befolkningsskydd avgiftsfritt få uppgifter om följande som föreskrivs i lagen om fordonstrafikregistret (541/2003):

1) ägare eller innehavare av ett fordon enligt 3 § 1 mom. 1 punkten,

2) fysiska personer som har ansökt om körkortstillstånd eller som har körkortstillstånd, körkort eller körrätt enligt 3 § 2 mom. 1 punkten,

3) adress och annan kontaktinformation som förts in i registret i fråga om fysiska personer enligt 4 §,

4) uppgifter om beviljande, slag och klass av körkortstillstånd, körkort och körrätt samt andra motsvarande uppgifter enligt 5 § 1 mom. 1 punkten, och

5) tekniska data, identifieringsuppgifter och kommersiella uppgifter om fordon enligt 7 § 1 mom. 1 punkten.

Räddningsmyndigheten och kommunikationsministeriet har dessutom trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt få uppgifter ur det riksomfattande informationssystem för styrning av vägtransporter som baserar sig på myndigheternas uppgifter om beredskap under undantagsförhållanden.

Rätten att få de uppgifter som avses i denna paragraf gäller också uppgifter som lämnas genom teknisk anslutning eller annars i elektronisk form.

91 §

Åtgärdsregister

För uppföljning och utveckling av räddningsväsendet får räddningsverket föra ett personregister. I registret får sådana uppgifter införas som registreras i nödcentralsdatasystemet enligt 16 § i lagen om nödcentralsverksamheten och som nödcentralen med stöd av 20 § i den lagen har lämnat ut till räddningsmyndighetens ansvariga registerförare. Räddningsinstitutet är registrets tekniska administratör.

Utöver de uppgifter som avses i 1 mom. får i åtgärdsregistret införas uppgifter om sådana uppdrag som handhas av räddningsverket med stöd av räddningslagen eller någon annan lag och som gäller

1) föremålet för åtgärden,

2) typen av olycka eller uppdrag,

3) tekniska detaljer om olyckan samt dess förlopp,

- 4) räddnings- och bekämpningsmetoder som tillämpats i samband med åtgärden,
- 5) personalresurser som använts för åtgärden,
- 6) fordon och annan materiel som använts i samband med åtgärden,
- 7) räddningsverksamhetens resultat,
- 8) skador som olyckan orsakat och faktorer som påverkat skadornas omfattning,
- 9) orsakerna till olyckan.

Uppgifter enligt 2 mom. 1, 2, 5 och 6 punkten får införas om första insatsen, prehospital akut-sjukvård och sjuktransportuppdrag som räddningsverket, avtalsbrandkårer och andra sammanslutningar som avses i 25 § sköter med stöd av avtal.

Räddningsmyndigheterna får föra in och behandla uppgifter i åtgärdsregistret. Samma rätt har andra räddningsledare som avses i 34 § i fråga om de uppdrag där de har fungerat som räddningsledare.

Uppgifterna i registret får trots sekretessbestämmelserna utlämnas till

- 1) Nödcentralverket, en räddningsmyndighet, Säkerhets- och kemikalieverket och i 107 § avsedda medlemmar och sakkunniga i en undersökningskommission för räddningsverksamhet eller tillsyn,
- 2) Finlands miljöcentral och närings-, trafik- och miljöcentralerna för bekämpning av oljeskador och fartygskemikalieskador och beredskap för sådana,
- 3) undersökningskommissioner och myndigheter som undersöker olyckor,
- 4) andra myndigheter, forskningsinstitut och forskare för vetenskaplig forskning.

Uppgifterna får också lämnas genom teknisk anslutning eller annars i elektronisk form. Räddningsinstitutet och en läroanstalt som avses i 55 § 2 mom. får använda uppgifterna i registret i sin undervisning. Räddningsinstitutet får dessutom använda uppgifterna i registret för att göra upp statistik. Åtgärdsregistret får användas för statistikföring, förutsatt att inga personer kan identifieras i statistiken. I övrigt finns bestämmelser om utlämnande av uppgifter i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Personuppgifter ska utplånas ur åtgärdsregistret när det inte längre kan anses motiverat att bevara uppgifterna i det syfte som anges ovan, dock senast fem år efter det att uppgifterna har förts in. En känslig uppgift som avses i 11 § 1 mom. 3 eller 4 punkten i personuppgiftslagen (523/1999) ska dock utplånas inom två år.

92 §

Register över beredskapsuppgifter

Räddningsverket och sammanslutningar som i enlighet med 46 § är skyldiga att under räddningsverkets ledning delta i planeringen av räddningsverksamheten och sköta sina lagstadgade uppgifter i samband med räddningsverksamhet och att förbereda sig på skötseln av dessa uppgifter under normala förhållanden och undantagsförhållanden får för skötseln av sina uppgifter och beredskapen för dem upprätta ett personregister över personer och resurser som avsatts för uppgifterna.

I registret får utöver de i 1 mom. avsedda personernas namn antecknas deras födelsedatum, personbeteckning, civilstånd, yrke, utbildning, adress, annan kontaktinformation, uppgifter om körkort och uppgifter om antalet barn som personen i fråga har vårdnaden om.

I registret får dessutom föras in uppgifter om materiel, material, förnödenheter och skyddsrum som beredskapsuppgiften förutsätter och om de fastigheter, byggnader och lokaler där evakuerade och förflyttad egendom kan inrymmas. I registret får införas uppgifter om vem som äger eller innehar lokalerna, i vilket skick de är samt om deras aktuella användning och antalet boende. I registret får också införas uppgifter om byggnader där produktionsanläggningars, myndigheters och inrättningars driftställen samt ledningscentraler och enheter temporärt kan inrymmas under undantagsförhållanden. Registren får inrättas med hjälp av uppgifter som fås med stöd av 90 § och andra uppgifter som avses i denna bestämmelse, som innehas av en myndighet, inrättning eller sammanslutning och som aktören i fråga uppdaterar eller som har utlämnats till

den av den myndighet som svarar för registrering av fastigheter, byggnader och lokaler.

Uppgifterna i registren får trots sekretessbestämmelserna utlämnas för räddningsverksamhet och dess planering till räddningsverket, räddningsmyndigheterna, Nödcentralverket och de myndigheter som upprätthåller beredskapsregister. Uppgifterna får också utlämnas genom teknisk anslutning eller annars i elektronisk form.

Uppgifterna i ett personregister för beredskapsuppgifter ska kontrolleras med fem års mellanrum eller oftare efter det anteckning gjorts och kontrollerats, eller utplånas.

93 §

Övervakningsregister

För tillsynsuppgiften enligt 78 § i anslutning till säkerheten i byggnader och andra objekt och för inspektion av beredskapen enligt 84 § får räddningsverket föra ett personregister. I registret får föras in uppgifter enligt 15, 16, 19, 21, 61, 62 och 90 § som fåtts för tillsyn. I registret får dessutom föras in uppgifter som avses i 89 § med undantag av uppgifter som avses i 1 mom. 2 a—2 e-punkten i den paragrafen. I övervakningsregistret får också föras in uppgifter enligt 80 § 4 mom. som antecknats i det protokoll som ska föras vid brandsyn och sådana uppgifter om beredskapsarrangemang som fåtts vid inspektion av beredskapen enligt 84 §.

Uppgifterna i övervakningsregistret ska kontrolleras och onödiga uppgifter utplånas med bestämda mellanrum i samband med kontrollen, dock senast tio år efter det att föregående anteckning gjordes.

94 §

Personregister över dem som deltar i räddningsverksamhet med stöd av avtal

Räddningsverket får för att säkerställa aktionsberedskapen inom räddningsverksamheten och planera användningen av räddningsväsendets resurser föra ett personregister över personer som deltar i räddningsverksamhet och som

hör till i 25 § avsedda avtalsbrandkårer och andra sammanslutningar som ingått avtal. I registret får föras in namn, födelsedatum, personbeteckning, utbildning inom räddningsbranschen, adress och annan kontaktinformation.

Uppgifterna i personregistren ska kontrolleras eller utplånas med fem års mellanrum eller oftare.

14 kap.

Finansiering av räddningsväsendet samt avgifter, arvoden och ersättningar

95 §

Ansvar för räddningsväsendets kostnader

För räddningsväsendets kostnader svarar den som är skyldig att utföra en åtgärd eller uppgift eller sörja för åtgärden eller uppgiften, om inte något annat bestäms i denna lag.

96 §

Vissa avgiftsbelagda prestationer

Räddningsverket kan ta ut en avgift

- 1) för brandsyn eller en annan tillsynsåtgärd enligt den tillsynsplan som avses i 79 §,
- 2) för ett uppdrag som har orsakats av återkommande felaktig funktion hos en brandlarmanläggning som är ansluten till nödcentralen,
- 3) för ett uppdrag som är avgiftsbelagt enligt vad som föreskrivs särskilt i någon annan lag.

Det lokala räddningsväsendet bestämmer avgifterna i en taxa som det godkänner. Det lokala räddningsväsendet ska fastställa de avgifter som tas ut för dess prestationer så att de högst motsvarar räddningsväsendets totalkostnader för produktionen av prestationen.

En förutsättning för att den avgift som avses i 1 mom. 2 punkten tas ut är att brandlarmanläggningen tidigare har orsakat felaktigt larm och att den lokala räddningsmyndigheten skriftligt har uppmanat ägaren eller innehavaren av objektet eller verksamhetsidkaren att reparera anläggningen. Avgifterna enligt 1 mom. 1 och 2 punk-

ten får tas ut hos objektets ägare eller innehavare eller verksamhetsidkaren.

Avgifterna får drivas in utan dom eller beslut på det sätt som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Om den avgift som fastställts för en åtgärd inte har betalats på förfallodagen, får en årlig dröjsmålsränta tas ut på det försenade beloppet enligt högst den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Förfallodagen kan infalla tidigast två veckor efter den tjänst som ligger till grund för avgiften. I stället för dröjsmålsränta får myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro, om beloppet av dröjsmålsräntan är mindre än så.

97 §

Statens deltagande i upprätthållandet av beredskapen

Staten kan delta i upprätthållandet av räddningsväsendets beredskap genom att skaffa specialmateriel eller finansiera bestämd verksamhet, om det av någon särskild anledning är ändamålsenligt att materielen skaffas eller verksamheten finansieras med statens medel.

98 §

Ersättning för bistånd vid räddningsverksamhet

Om ett räddningsverk bistår ett annat räddningsverk med materiel och manskap eller på något annat sätt, ska det mottagande verket betala full ersättning, om inte något annat avtalas.

Den som lämnar handräckning ska avtala med räddningsmyndigheten om eventuell ersättning för handräckning som ges enligt 49 § 1 mom.

99 §

Kostnader för släckning av skogs- och terrängbränder

Om en skogs- eller terrängbrand har spritt sig till flera räddningsområden, betalas släckningskostnaderna av det räddningsverk inom vars verksamhetsområde branden började, om inte något annat avtalas. De övriga räddningsverken

ska betala sin andel av dessa kostnader i förhållande till den eldhärjade arealen eller enligt någon annan skälig grund.

100 §

Understöd enligt prövning

Om ett räddningsuppdrag har orsakat det lokala räddningsväsendet exceptionellt stora kostnader, kan räddningsväsendet inom de gränser som anges i statsbudgeten beviljas understöd enligt prövning.

Om befolkningsskyddsåtgärder orsakar en kommun eller det lokala räddningsväsendet särskilt betungande kostnader, kan kommunen eller räddningsväsendet beviljas understöd enligt prövning för kostnaderna inom de gränser som anges i statsbudgeten.

På statsunderstöd enligt denna lag tillämpas statsunderstödslagen (688/2001).

101 §

Skadestånd

I fråga om skadestånd gäller i övrigt bestämmelserna i skadeståndslagen (412/1974).

102 §

Ersättningar och arvoden för räddningsuppgifter

Räddningsverket betalar ersättning, om kläder, utrustning och arbetsredskap som är personliga har förstörts eller förkommit, till den som

1) har vidtagit räddningsåtgärder på eget initiativ med stöd av den handlingsskyldighet som föreskrivs i 3 §,

2) har deltagit i räddningsverksamhet som medlem i en i 25 § avsedd avtalsbrandkår eller annan sammanslutning som ingått avtal,

3) har förordnats att bistå vid räddningsverksamhet i enlighet med 37 § 1 mom., eller

4) frivilligt har deltagit i räddningsverksamhet på det sätt som avses i 51 §.

En förutsättning för att ersättning enligt 1 mom. ska betalas är att skadeanmälan har

gjorts till räddningsledaren eller räddningsverket så snart som möjligt. Ersättning ska sökas skriftligt hos räddningsverket inom tre månader från det att skadan inträffade.

Räddningsverket betalar ett skäligt arvode till den som i enlighet med 37 § 1 mom. förordnats att delta i räddningsverksamhet.

103 §

Ersättning för olycksfall i samband med räddningsverksamhet

För olycksfall eller yrkessjukdom som har drabbat någon i räddningsverksamhet eller befolkningsskyddsuppgifter betalas ersättning av statens medel enligt samma grunder som för olycksfall i arbetet eller yrkessjukdom, till den del den skadade inte har rätt till en minst lika stor ersättning enligt någon annan lag. Rätt att få ersättning har den som

1) har vidtagit räddningsåtgärder på eget initiativ med stöd av handlingsskyldigheten enligt 3 §,

2) hör till en i 25 § avsedd avtalsbrandkår eller annan sammanslutning som har ingått avtal men inte är berättigad till ersättningar enligt 1 § i lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948),

3) i enlighet med 37 § 1 mom. har förordnats att bistå vid räddningsverksamhet,

4) frivilligt har deltagit i räddningsverksamhet på det sätt som avses i 51 §, eller

5) med stöd av 67 § har förordnats att delta i befolkningsskyddsutbildning.

Ersättning enligt 1 mom. betalas dock alltid, om ett olycksfall har inträffat eller en yrkessjukdom orsakats då en industri- eller anstaltsbrandkår har anlitats för räddningsverksamhet utanför anstalten.

Det som föreskrivs i 1 mom. gäller också utbildningsverksamhet enligt denna lag för en avtalsbrandkår och en annan sammanslutning som ingått avtal i enlighet med 25 § och fastighetskötsel och materiellvård samt första insatsen i anslutning till avtalsenliga uppgifter.

Ätt ärende som gäller betalning av ersättning av statens medel med stöd av denna paragraf behandlas av Statskontoret. På behandlingen av

olycksfallsärenden och sökande av ändring i beslut i ersättningsärenden tillämpas motsvarande bestämmelser i lagen om olycksfallsförsäkring, yrkessjukdomslagen (1343/1998) och lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/1991).

15 kap.

Ändringssökande, tvångsmedel och straff

104 §

Ändringssökande

Förvaltningsbeslut som har fattats med stöd av denna lag överklagas så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat, ska ett förvaltningsbeslut trots besvär iaktas omedelbart.

Omprövning eller ändring i beslut som bygglovsmyndigheten fattar med stöd av denna lag söks på det sätt som bestäms i markanvändnings- och bygglagen.

105 §

Vite och hot om tvångsutförande

Den som

1) åsidosätter skyldigheten enligt 11 § 1 mom. att märka ut räddningsvägar på lämpligt sätt,

2) åsidosätter skyldigheten enligt 12 § 1 mom. att hålla släcknings-, räddnings- och bekämpningsmateriel, anordningar som underlättar släcknings- och räddningsarbetet, branddetektorer, övriga larmanordningar och anordningar som varnar om överhängande fara, skyltar och belysning som anger utrymningsvägar eller skyddsrummens utrustning och anordningar i funktionsdugligt skick samt underhållna och inspekterade på behörigt sätt,

3) åsidosätter skyldigheten enligt 13 § att ombesörja sotning samt underhåll och rengöring av ventilationskanaler och ventilationsanordningar

eller att hålla stegar, tillträdesvägar på tak och säkerhetsutrustning i skick,

4) åsidosätter skyldigheten enligt 15 § att göra upp räddningsplan,

5) åsidosätter skyldigheten enligt 17 § att utrusta en bostad, inkvarteringsutrymmen, en vårdinrättning eller lokaler som hör till service- eller stödboende med brandvarnare eller andra anordningar som så tidigt som möjligt upptäcker en begynnande eldsvåda och varnar om den,

6) åsidosätter skyldigheten enligt 19 § att göra en utredning om utrymningssäkerheten och inte lämnar den till den lokala räddningsmyndigheten och byggnadstillsynsmyndigheten,

7) åsidosätter skyldigheten enligt 20 § att göra upp en genomförandeplan för utrymningssäkerheten inom utsatt tid,

8) åsidosätter skyldigheten enligt 48 § att göra upp en extern räddningsplan för ett objekt som orsakar särskild risk, informera om planen eller ordna övningar för att säkerställa att planen fungerar,

9) åsidosätter skyldigheten enligt 71 § att inrätta skyddsrum,

10) åsidosätter skyldigheten enligt 72 § att iståndsätta skyddsrum i samband med ändringar och reparationer,

11) inte iakttar ett föreläggande att avhjälpa brister enligt 81 §,

12) inte iakttar eller uppfyller särskilda säkerhetskrav som ställts i enlighet med 82 §,

13) motsätter sig att anordningar enligt 108 § som räddningsväsendet behöver placeras i en byggnad eller konstruktion, eller

14) åsidosätter skyldigheten att skaffa anordningar som säkerställer myndighetsnätets användbarhet och som den lokala räddningsmyndigheten bestämt om med stöd av 109 § eller att hålla anordningarna i funktionsdugligt skick,

kan genom beslut av den lokala räddningsmyndigheten åläggas att inom en viss tid rätta till vad som har gjorts eller försummats. Beslut i ett ärende som avses i 8 punkten fattas dock av regionförvaltningsverket.

Ett förbud eller ett föreläggande som meddelats av en myndighet kan förenas med vite eller

hot om att den åtgärd som inte utförts vidtas på den försumliges bekostnad.

Bestämmelser om vite samt hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande finns i viteslagen (1113/1990).

106 §

Straff

Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet

1) åsidosätter handlingsskyldigheten enligt 3 §,

2) väsentligt åsidosätter skyldigheten enligt 4 § 1 mom. att visa aktsamhet i syfte att undvika brandrisk eller risk för någon annan olycka och skada,

3) bryter mot förbudet i 6 § att göra upp öppen eld,

4) utför hyggesbränning på skogsmark utan tillsyn av en yrkesman inom skogsbranschen enligt 7 § 2 mom.,

5) åsidosätter skyldigheten enligt 8 § att underrätta räddningsverket om hygges- eller halmbränning,

6) bryter mot kraven på brand- och utrymningssäkerhet enligt 9 § eller förvarar lättantändligt material eller andra lättantändliga föremål i strid med paragrafen,

7) åsidosätter skyldigheten enligt 10 § att se till byggnaders utgångar eller gångar, bryter mot förbudet att förvara föremål vid utgångarna och i gångar eller åsidosätter skyldigheten att vid behov märka och belysa utgångarna och gångar på lämpligt sätt,

8) åsidosätter skyldigheten enligt 11 § att hålla räddningsvägar farbara och fria från hinder eller bryter mot förbudet att parkera eller placera andra hinder på räddningsvägar,

9) åsidosätter skyldigheten enligt 16 § att lämna räddningsplanen för en offentlig tillställning till den lokala räddningsmyndigheten inom föreskriven tid,

10) åsidosätter skyldigheten enligt 22 § att avbryta torvutvinning,

11) åsidosätter skyldigheten enligt 37 § 1 mom. att delta i räddningsverksamhet,

12) bryter mot förbudet enligt 37 § 4 mom. att lämna en brand- eller olycksplats,

13) åsidosätter skyldigheten enligt 61 § att meddela fel eller brister i eldstäder och rökkana-
ler,

14) åsidosätter skyldigheten enligt 62 § att föra förteckning över de objekt som sotats eller spara uppgifterna om utförd sotning, eller

15) åsidosätter sin skyldighet enligt 80 § 2 mom. att visa upp där avsedda handlingar,

ska, om inte gärningen ska betraktas som ringa eller om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans, för *räddningsförseelse* dömas till böter.

Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet åsidosätter sin skyldighet att delta i utbildning enligt 67 § ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *befolkningsskyddsförseelse* dömas till böter.

Bestämmelser om straff för försummelse av räddningsåtgärd finns i 21 kap. 15 § i strafflagen och bestämmelser om straff för ovarsam hantering av eld i 44 kap. 12 § i strafflagen.

I fråga om parkeringsbot som påföljd för par-
kering på räddningsväg föreskrivs särskilt.

16 kap.

Särskilda bestämmelser

107 §

Undersökning av olyckor

Inrikesministeriet kan bestämma att en särskild undersökning ska utföras för utredande av en eldsvåda eller någon annan olycka. Inrikesministeriet kan tillsätta en undersökningskommission för att utföra undersökningen.

Undersökningskommissionen ska ha en ordförande och vid behov en vice ordförande samt ett behövligt antal medlemmar. Inrikesministeriet kan på förslag av undersökningskommissionen kalla en eller flera permanenta sakkunniga att delta i undersökningen.

På undersökningskommissionens medlemmar och sakkunniga tillämpas bestämmelserna

om straffrättsligt tjänsteansvar. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

Bestämmelser om rätt att få uppgifter vid undersökningen av en olycka finns i 88 § och om handräckning från polisen för utövande av rätten att få uppgifter i 49 § 2 mom.

108 §

Installation av räddningsväsendets anordningar

Den lokala räddningsmyndigheten har rätt att placera anordningar som räddningsväsendet behöver i byggnader och konstruktioner. Byggnadens eller konstruktionens ägare och innehavare ska höras innan anordningarna placeras. I fråga om placeringen tillämpas vad som i 161—163 § i markanvändnings- och bygglagen föreskrivs om placeringen av samhällstekniska anordningar.

109 §

Särskilda krav som gäller myndighetsnätets tillgänglighet

Om ett i 2 § 1 mom. 9 punkten i kommunikationsmarknadslagen (393/2003) avsett myndighetsnätets tillgänglighet av orsaker som har att göra med konstruktionen hos en byggnad eller konstruktion är förhindrad eller otillräcklig i en byggnad eller konstruktion där risken för människors säkerhet är större än sedvanligt och räddningsverksamheten därför inte kan skötas på behörigt sätt, kan den lokala räddningsmyndigheten bestämma att byggnadens eller konstruktionens ägare ska skaffa nödvändiga anordningar som säkerställer myndighetsnätets tillgänglighet och se till att de är i funktionsdugligt skick.

110 §

Räddningsmyndigheternas identitetskort

Företrädare för räddningsmyndigheterna ska i tjänsteuppdrag bära ett av inrikesministeriet fastställt identitetskort som anger tjänsteställningen.

Genom förordning av inrikesministeriet utfärdas bestämmelser om innehållet i och tillverk-

ningen av räddningsmyndigheternas identitetskort samt om beställning och återlämnande av identitetskort.

111 §

Räddningsväsendets uniformer och beteckningar på räddningsväsendets skyddsdräkter

Företrädare för räddningsmyndigheterna ska i tjänsteuppdrag bära räddningsväsendets uniform, om inte uppdragets art eller natur förutsätter något annat. Räddningsverket beslutar om skyldighet för räddningsverkets övriga personal att bära räddningsväsendets uniform.

Räddningsväsendets uniform kan bäras av Räddningsinstitutets personal som den uniform som avses i 10 § i lagen om Räddningsinstitutet samt som studerandeuniform enligt 34 § 1 mom. i den lagen.

Den som hör till en avtalsbrandkårs eller någon annan frivillig brandkårs, anstaltsbrandkårs, fabriksbrandkårs och militärbrandkårs personal har rätt att använda räddningsväsendets uniform enligt 1 mom. som brandkårsdräkt. Personal tillhörande föreningar som bedriver utbildning, rådgivning och information i räddningsbranschen har rätt att använda räddningsväsendets uniform som brandkårsdräkt, om inrikesministeriet bestämmer så.

Försvarsmaktens tjänstemän som förrättar försvarsmaktens brandsyner har rätt att använda räddningsväsendets uniform som avses i 1 mom. som försvarsmaktens räddningspersonals uniform. Inrikesministeriet och Huvudstaben avtalar om gradbeteckningar och andra emblem som ska användas på uniformen.

Genom förordning av inrikesministeriet utfärdas bestämmelser om räddningsväsendets uniformer och om anknytande gradbeteckningar och andra emblem samt närmare bestämmelser om användningen av uniformen. På studerandeuniform enligt 2 mom. och brandkårsdräkt enligt 3 mom. får inte användas gradbeteckningar eller andra emblem med myndighetsbeteckning. Brandkårsdräkter och studerandeuniformer ska kunna skiljas från räddningsväsendets uniform. Genom förordning av inrikesministeriet utfär-

das bestämmelser om kännetecken på brandkårsdräkt och studerandeuniform och om användningen av emblem. Genom förordning av inrikesministeriet får bestämmelser utfärdas om rätt för personer som pensionerats från räddningsväsendets tjänst att använda räddningsväsendets uniform på tillställningar för grupper inom räddningsväsendet. Genom förordning av inrikesministeriet får det utfärdas närmare bestämmelser om räddningsledarens emblem på räddningsväsendets skyddsdräkter och om andra emblem på skyddsdräkter som används vid räddningsverksamhet.

112 §

Ikraftträdandebestämmelse

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs räddningslagen (468/2003), lagen om bildande av räddningsområden (1214/2001) och lagen om skadestånd för olycksfall vid räddning av människoliv (158/1935).

När denna lag träder i kraft iakttas dessutom följande:

1) om det i någon annan lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den hänvisas till den upphävda räddningslagen, ska hänvisningen anses avse en hänvisning till motsvarande bestämmelser i denna lag,

2) det beslut om indelningen i räddningsområden som statsrådet fattat med stöd av 3 § i den upphävda lagen om bildande av räddningsområden är i kraft tills statsrådet beslutar att ändra den fastställda områdesindelningen i enlighet med 24 § i denna lag,

3) de avtal om organisering av samarbetet inom räddningsväsendet som kommunerna ingått med stöd av 4 § 1 mom. i den upphävda lagen om bildande av räddningsområden samt statsrådets förordnanden om organisering av kommunernas samarbete enligt 4 § 2 mom. i den lagen är i kraft tills kommunerna inom respektive område ändrar avtalen i enlighet med 24 § 2 mom. i denna lag i samband med att områdesindelningen ändras eller annars i enlighet med 24 § 3 mom. i denna lag,

4) räddningsplaner enligt 15 § i denna lag ska göras upp inom ett år från lagens ikraftträdande, om inte något annat följer av 5 punkten i detta moment,

5) med avvikelse från 4 punkten ska en byggnad eller ett objekt där det har gjorts upp en räddningsplan enligt 8 § 3 mom. i den upphävda räddningslagen uppdatera planen till en räddningsplan som överensstämmer med denna lag och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den inom två år efter lagens ikraftträdande,

6) i vårdinrättningar och byggnader och lokaler tillhörande service- och stödboende som är i användning när denna lag träder i kraft ska den utredning om utrymnings säkerheten som avses i 19 § i denna lag göras och lämnas till den lokala räddningsmyndigheten inom ett år från lagens ikraftträdande,

7) i vårdinrättningar och byggnader och lokaler tillhörande service- och stödboende som är i användning när denna lag träder i kraft och för vilka en räddningsplan enligt den upphävda räddningslagen och, som en del av denna, en utredning enligt 10 § 2 mom. i statsrådets upphävda förordning om räddningsväsendet (787/2003) om hur den nedsatta funktionsförmågan hos dem som befinner sig i byggnaden eller lokalen ska beaktas i förberedelserna inför ett tillbud, har gjorts och lämnats till räddningsmyndigheten före lagens ikraftträdande, ska med avvikelse från 6 punkten en utredning om utrymnings säkerheten enligt 19 § i denna lag göras första gången först när verksamhetsidkaren byts eller verksamheten förändras väsentligt, dock senast tre år efter denna lags ikraftträdande, om inte den lokala räddningsmyndigheten av särskilda skäl bestämmer att en utredning om utrymnings säkerheten ska göras tidigare,

8) ett avtal med en frivillig brandkår, en anstaltsbrandkår, en militärbrandkår och en fabriksbrandkår som ingåtts med stöd av 5 § i den upphävda räddningslagen förblir i kraft på det sätt som bestäms i avtalet i fråga och motsvarar ett avtal enligt 25 § i denna lag,

9) ett avtal enligt 53 § 2 mom. i denna lag om ordnande av tjänster som avses i 1 mom. i den paragrafen ska ingås inom ett år från lagens

ikraftträdande och det kan fogas till ett avtal enligt 8 punkten i detta moment som ingåtts med stöd av 5 § i den upphävda räddningslagen,

10) ett beslut om servicenivå enligt 13 § i den upphävda räddningslagen är i kraft tills det lokala räddningsväsendet beslutar om servicenivån i enlighet med 29 § i denna lag,

11) den släckvattenplan som avses i 30 § i denna lag ska godkännas inom två år från lagens ikraftträdande,

12) innan en släckvattenplan enligt 11 punkten har godkänts och verkställts iakttas det som föreskrivs om släckvatten i 47 § i den upphävda räddningslagen,

13) de planer för räddningsväsendet som avses i 9 § 1 mom. i den upphävda räddningslagen ska uppdateras och revideras till planer för räddningsväsendet i enlighet med 47 § i denna lag inom ett år från lagens ikraftträdande,

14) en räddningsplan för en eventuell olycka i en kärnanläggning, en produktionsanläggning för industriell hantering och upplagring av farliga kemikalier och en deponi för utvinningsavfall enligt 9 § 2 mom. i den upphävda räddningslagen förblir i kraft och den ska uppdateras och revideras till en extern räddningsplan för objekt som medför särskild risk i enlighet med 48 § i denna lag inom två år från lagens ikraftträdande,

15) externa räddningsplaner för försvarsmaktens produktionsanläggningar enligt 48 § 1 mom. 2 punkten i denna lag, för rangeringsbangårdar enligt 4 punkten och för hamnområden enligt 5 punkten ska göras upp inom två år från lagens ikraftträdande,

16) larmanvisningar enligt 11 § i den upphävda räddningslagen förblir i kraft tills de revideras till larmavisningar enligt 33 § i denna lag,

17) ett avtal om ordnande av sotningstjänster som ingåtts med stöd av 39 § i den upphävda räddningslagen förblir i kraft på det sätt som bestäms i avtalet i fråga,

18) bestämmelsen om skyldighet att inrätta skyddsrum i samband med nybygge i 71 § i denna lag tillämpas i stället för den upphävda lagen också på ett sådant byggnadsprojekt för vilket bygglov har sökts redan före ikraftträdandet av

denna lag så snart den blivit stadfäst, om tillämpningen av denna lag för byggnadens ägare leder till lindrigare krav på inrättande av skyddsrum,

19) skyddsrum som inrättats i byggnader med stöd av 60 och 61 § i den upphävda räddningslagen och skyddsrum som inrättats i byggnader med stöd av bestämmelser som upphävts före denna lags ikraftträdande ska hållas i skick i enlighet med markanvändnings- och bygglagen och 12 § i denna lag, och de ska kunna tas i bruk inom den tid som föreskrivs i 76 § i denna lag,

20) allmänna skyddsrum som inrättats med stöd av 63 § i den upphävda räddningslagen och allmänna skyddsrum som inrättats med stöd av bestämmelser som upphävts före denna lags ikraftträdande ska hållas i skick i enlighet med markanvändnings- och bygglagen och 12 § i denna lag, och de ska kunna tas i bruk inom den tid som föreskrivs i 76 § i denna lag,

21) en övervakningsplan enligt 79 § i denna lag ska första gången göras upp och delges regionförvaltningsverket inom ett år från lagens ikraftträdande, och tills räddningsverket har fastställt övervakningsplanen ska bestämmelserna om brandsyn i 7 kap. i den upphävda räddningslagen iakttas i tillsynsverksamheten,

22) befolkningsskyddets personregister enligt 70 § i den upphävda räddningslagen ska läggas ned eller uppdateras till ett register över beredskapsuppgifter enligt 92 § i denna lag inom ett år från lagens ikraftträdande,

23) det lokala räddningsväsendets förordnanden till lokala räddningsmyndigheter enligt 4 § 2 mom. i den upphävda räddningslagen förblir i kraft, om inte räddningsverkets högsta tjänsteman bestämmer något annat med stöd av 26 § 2 mom. i denna lag, och räddningsmyndigheternas identitetskort enligt 89 § i den upphävda räddningslagen förblir i kraft och motsvarar räddningsmyndigheternas identitetskort enligt 110 § i denna lag,

24) räddningsmyndigheternas uniformer enligt 89 § i den upphävda räddningslagen motsva-

rar räddningsväsendets uniformer enligt 111 § i denna lag,

25) den som med stöd av bestämmelser som var i kraft vid ikraftträdandet av denna lag eller bestämmelser som upphävts före ikraftträdandet eller med dispens från behörighetsvillkoren har utsetts till en tjänst eller uppgift inom räddningsväsendet eller sotningsverksamheten är behörig att verka i tjänster eller uppgifter i motsvarande uppgiftskategori inom räddningsväsendet eller sotningsverksamheten,

26) oberoende av det som bestäms i 2 mom. förblir följande förordningar i kraft:

a) inrikesministeriets förordning om placering och underhåll av brandvarnare (239/2009),

b) inrikesministeriets förordning om förebyggande av storolyckor orsakade av farliga ämnen (541/2008),

c) inrikesministeriets förordning om uniformen och gradbeteckningarna för räddningsmyndigheterna och Räddningsinstitutets personal samt om räddningsmyndigheternas identitetskort (687/2007),

d) inrikesministeriets förordning om planer för räddningsväsendet som utarbetas med tanke på nödsituationer som medför risk för strålning och om informationen om risk för strålning (520/2007),

e) inrikesministeriets förordning om granskning och service av handbrandsläckare (917/2005),

f) inrikesministeriets förordning om märkning och belysning av utrymningsvägar i byggnader (805/2005),

g) inrikesministeriets förordning om sotning (539/2005),

h) inrikesministeriets förordning om märkning av räddningsvägar (1384/2003), och

i) försvarsministeriets förordning om försvarsmaktens skötsel av brandsyn på platser som ska hemlighållas med hänsyn till rikets säkerhet (363/2008).

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av 23 § i sjöräddningslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i sjöräddningslagen (1145/2001) 23 § som följer:

23 §

Ersättning för olycksfall

Till den som i enlighet med 10 § 2 mom. börjat eller med stöd av 10 § 3 mom. har fått order att bistå vid en uppgift inom sjöräddningstjänsten eller som deltar i en uppgift inom sjöräddningstjänsten med stöd av 6 § 2 mom. i egenkap av medlem i en frivillig förening eller någon annan sammanslutning, men som inte har rätt till ersättning enligt 1 § i lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948), betalas för olycksfall som inträffat i uppgiften ersättning av statens medel på samma grunder som i fråga om olycksfall i arbetet eller yrkessjukdom. Ersätt-

ning betalas endast till den del som den skadelidande inte har rätt till en minst lika stor ersättning enligt någon annan lag.

Ett ärende som gäller betalning av ersättning av statens medel med stöd av denna paragraf behandlas av Statskontoret. På behandlingen av olycksfallsärenden och sökande av ändring i beslut i ersättningsärenden tillämpas motsvarande bestämmelser i lagen om olycksfallsförsäkring, yrkessjukdomslagen (1343/1998) och lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/1991).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 15 mars 2011